

TORSDAG 12 JANUARI. NR 2/2017

Latinskt,
grekiskt,
arabiskt
Sidan 8

YA sneglar
på kyrklig
utbildning
Sidan 6

Präst kall
med
förhinder
Sidan 2

Framme
Sidan 20

► **DENNA VECKA:** INSTICK TILL LOJO FÖRSAMLING OCH VASA SVENSKA FÖRSAMLING

Tror inte på enkla lösningar

Carolin Ahlvik-Harju säger att våra beslut i etiskt svåra frågor förändras när vi tar del av verkligheten bakom ”rätt” och ”fel”. Hon har skrivit en doktorsavhandling om bland annat fosterdiagnostik och människovärde. **Sidan 4**

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Stympad präst eller prutad lön?

EN BLOGG där prästen Freddi Wilén skriver om sin vardag i Östnyland har väckt liv i en långkörare. Det handlar om prästernas extra jobbupdrag eller "keikkor" och lönen – eller den uteblivna – för dessa. När det behövs en dop-, vigsel- eller jordfästnings- präst går tankarna kanske till den präst som döpt de andra barnen. Kruxet är bara att den rätta inte jobbar i ens egen församling, utan i grannförsamlingen – eller kanske inte alls. Många frågar ändå. Många får ett jakande svar, och tar emot sin ombedda präst utan att ha en aning om att de därmed stiger in i en lucka i systemet, där prästen är gäst och främling och inte har rätt att ta betalt för sin insats. Samtidigt tackar en stor del av prästerna ja utan att tveka, därför att frågan landar direkt i den hjärterot som gör att en präst är en präst. Alltid är en präst. I stället för att pruta på kallet som präst prutar prästen på sin lön eller ger upp den helt och hållet.

VACKERT SÅ, tills realiteterna kommer emot. Ibland går det att ordna. Men systemet ger också upphov till fickor där enskilda individer hamnar i kläm. Om den populära jobbar i grannförsamlingen och gör insatserna under sin arbetstid blir det snabbt gnissel bland kollegerna ifall keikkorna resulterar i att jobbet i den egna församlingen blir oskött och faller över dem som inte är lika eftertraktade. Om prästen gör det på sin fritid, kanske är arbetslös, har han eller hon inte rätt att få lön för sin frilansinsats, om inte den församling på vars revir gästspelet sker inte har gett grönt ljus för att de betalar det hela. Honoraret rör sig kring en hundralapp plus reseersättning. Efter skatt blir det inte så mycket i handen, mätt mot flera timmar jobb och en uppoffrad fritid och tillsammanstid med egen familj. Dessutom händer det att församlingen i fråga faktiskt inte alls vill betala för någon utsocknes.

GRUNDPROBLEMET är kollisionen mellan majoriteten av medlemmarnas syn på kyrkan och kyrkans egen självförståelse. För folkkyrkomedlemmen är kyrkan en tjänsteproducent bland andra, där man snabbt tar till argumentet "har rätt till". För kyrkan handlar förvaltandet av sakramenten: dop, nattvard och förrättningarna om att prästerna är förmedlar något som är bundet till deras ämbete – inte till deras person. Uppdraget går utöver individen, gemenskapen går framom det individuella. Bland annat därför skyggar kyrkan för personfixeringen och slår vakt om församlingens integritet. Men försöket att sätta punkt för en diskussion som "rimmar illa med kyrkans väsen" med gammellutherska argument kommer att mötas av en axelryckning. Det som ska vara en förklaring är fullkomligt betydelselöst för de flesta dem som hör den. Det här är den stora utmaning som folkkyrkan borde förstå, måste förstå och gå i dialog med. Låter man bli reagerar medlemmarna precis så som de numera reagerar inför alla ansiktslösa kollektiv.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: CAMILLA BRUNELL

"Varför måste jag och familjen gå igenom det här? Blir jag en bättre präst? Blir jag frisk eller ska jag förbereda mig på att dö?"

Helt jag i härjad kropp

Porträttet av sig själv i prästkläder har Camilla Brunell på skrivbordet för att påminna sig om sin nya roll: Nu är hon präst. Men vägen dit har inte varit rak och hon har sett döden i vitögat.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Frågan är ändå om hon verkligen behöver bli påmind. Sedan **Camilla Brunell** började studera teologi är det som om bitarna fallit på plats, trots bakslaget då hon drabbades av cancer.

– Min identitet är hel nu. Det är präst jag ska vara.

Hon har vuxit upp i en kantorsfamilj i Gamla Vasa med präster som grannar och har det kyrkliga livet i ryggraden. Hon blev själv kantor med sång som huvudinstrument.

– Jag trivdes som kantor men jag var obekvämt med vissa arbetsuppgifter. Jag tycker om gudstjänsten och att arbeta med predikningar. Jag tycker om förrättningar och samtalen som föregår dem. Där känner jag att jag kan dra nytta av min erfarenhet. Jag tror inte jag skulle ha varit en lika bra präst som ung, säger hon.

Livet vände över en dag

Medan Camilla Brunell väntade på ett prästjobb och prästvigning hösten 2014 besökte hon gynekologen för en rutin-kontroll. Hon var på väg ut när hon kom ihåg att hon sett en hudförändring på bröstet som hon ville visa.

– Jag såg genast på läkarens reaktion att hon anade något. Och det visade sig vara en tumör.

Plötsligt vände livet riktning.

– Det var en chock och jag fattade ingenting. Allt var som i en dimma. Min man **Peter** skulle fylla 50 och vi var mitt

uppe i det. Men vi fick blåsa av allt. Jag var väldigt öppen med allt från dag ett, också mot barnen och på deras skolor och dagis.

Medan hon var hos gynekologen hade hon ett missat samtal från domkapitlet med ett erbjudande om en kaplanstjänst och prästvigning.

– Jag svarade att jag jättegärna vill ha jobbet men att jag först om en vecka får svar på de prover som läkaren tagit.

Tre veckor senare var hon opererad. Därefter följde cytostatikabehandling och strålning.

Det har varit en lång och svår väg tillbaka. Än är hon inte friskförklarad.

– Jag har ingen cancer men jag går på mediciner. Fortfarande har jag värk, svårt att röra och koncentrera mig.

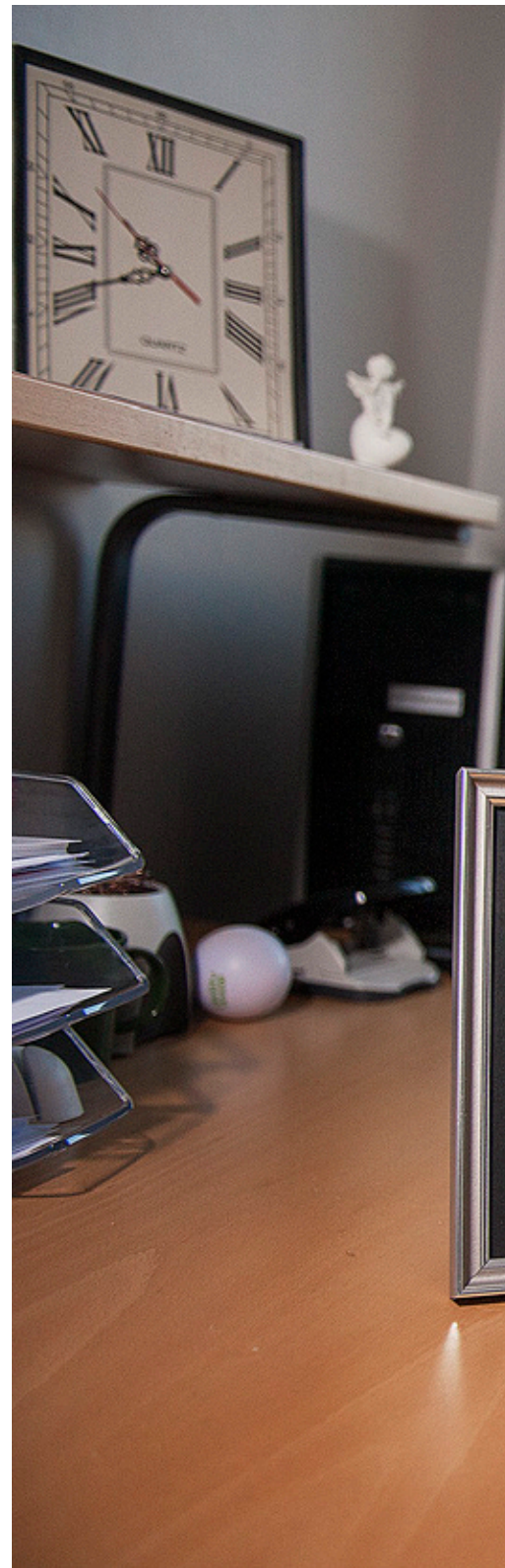
I augusti 2015 kunde hon återgå till sitt kantorsjobb i Malax.

– Det yrket kunde jag och då fanns det heller inget prästjobb.

Överlevde för en andra chans

Det första tecknet på den kommande kallelsen fick Camilla Brunell i december 2001. Då var hon med om en frontalkrock i Kvevlax.

– När jag vaknade efter krocken såg jag inget men jag hörde. Jag trodde jag var död och var besviken för att jag hamnat i mörkret. I himlen skulle det ju vara ljus. Sen kom känslan och synen tillbaka. Jag satt fortfarande i bilen och såg

uppståndelsen runt den. Då upplevde jag att jag samtalade med Gud: Varför överlevde jag? – Jag har en uppgift för dig. Vilken då? – Tids nog får du veta. Varför inte nu? – Du behöver tid på dig.

Tio år senare kom prästkallelsen.

– Jag upplevde att jag fick en andra chans när jag överlevde olyckan. Det är ett av de många varför som följt mig.

Kallelsen kom medan hon var mammaledig med sin yngsta son **Hannes**, född 2009, och funderade på framtiden. När hon återvände till jobbet upptäckte hon att hon var på rätt arbetsplats, i kyrkan, men hade fel arbetsuppgift.

– Jag ville kommunicera med ord i stället för musik. Kyrkoherde **Tommi Tornberg** påminde mig om att det inte är för sent att bli präst.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Parabild: Christa Mickelsson

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagarna klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

Bitarna föll på plats och hon gav studierna tre år. Hon studerade i högt tempo vid sidan om sitt heltidsarbete.

– Jag studerade på nätterna. Peter ställde upp och stödde mig till hundra procent under tiden. Studierna var jätteintressanta och lättare än musik. Men även om jag trivdes otroligt bra levde jag under konstant stress. Jag har funderat över om det höga tempot var orsaken till att jag blev sjuk.

Sjukdomen försämrade inte gudsrelationen.

– Jag har inte tvivlat fastän det var svårt. Men jag har ofta ställt frågan varför. Varför måste jag och familjen gå igenom det här? Blir jag en bättre präst? Blir jag frisk eller ska jag förbereda mig på att dö? Det vet jag inte i dag, det vet

ALLT MED att vara präst känns naturligt för Camilla Brunell. Utom byråkratin.

ju ingen. Men det finns de som insjuknade samtidigt som jag i samma sjukdom och som inte längre lever.

Efter diagnosen har hon också fått kämpa med sin identitet som kvinna och präst.

– Sjukdomen gjorde att jag undrade om kvinnoprästmotståndarna har rätt. Ska det inte finnas kvinnliga präster? Varje gång det kom ett bakslag slog det över till de tankarna. Men också bibelordet ”gå ut i hela världen, gör alla folk till lärjungar, döpa dem och lär dem” talade till mig. Vi har fått den uppmaningen, kan Gud då ha fel då han ger mig ett så starkt kall? Jag förstod inte varför Gud inte gav mig någon ro ifall jag missförstått honom. När jag till slut blev prästvigd hade jag svårt att tro att det verkligen var sant.

Orden har alltid varit viktiga för Ca-

milla Brunell. Hon började blogga medan hon skrev sin avhandling ett år innan hon blev sjuk. När hon blev sjuk stod valet mellan att skriva om sjukdomen eller att lägga ner allt skrivande. Trots att medicineringen gjorde det svårt bloggade hon nästan varje dag.

– Det var dimma och smärta i en träsigg kropp. Jag hörde och såg just inget. Jag kunde knappt gå. Ju sjukare jag blev desto fler läsare hade jag. Bloggen har varit min livlina, kommentarerna och mejlen jag fick höll mig över ytan. Många som skrev önskade att de kunde ta lite av min smärta. När det var riktigt svårt bar deras förböner mig.

En längre intervju med Camilla Brunell finns på kyrkpressen.fi.

CAMILLA BRUNELL

BLEV PRÄSTVIGD I OKTOBER, FÖRSAMLINGSPASTOR I VASA SVENSKA.

TIDIGARE KYRKOMUSIKER.

BLOGGEN CAMILLAPREDIKAR. BLOGSPOT.COM HAR FLERA HUNDRA VISNINGAR OM DAGEN.

FÖDD 1967, GIFT MED PETER. HAR TRE SÖNER, TVÅ FRÅN ETT TIDIGARE ÄKTENSKAP, TRE BONUSSÖNER SAMT ETT BONUSBARNBARN.

Fem vill bli herde i Vasa

VAL. Vasa svenska församling söker ny kyrkoherde när **Tor-Erik Store** går i pension den första juli 2017.

Kyrkoherdetjänsten i Vasa svenska församling har inom utsatt ansökningstid sökts av kyrkoherden i Petalax och Bergö församlingar **Mats Björklund**, kyrkoherden i Solfors församling **Ann-Mari Audas-Willman**, kaplaren i Vasa svenska försam-

ling **Mikael Forslund**, pastor **Harry Holmberg** och kaplaren i Ekenäsnejdens svenska församling **Monica Cleve**.

Flera daghem skippade julkyrkan

MARIEHAMN. I höstas debatterades det vilt kring julkyrkan för daghemmen i Mariehamn. Till följd av uppståndelsen valde fem av stadens tolv daghem att inte delta i julkyrkan. Tidigare år har alla deltagit, rapporterar Ålandstidningen.

Det var stadens barnomsorgschef och föreståndargruppen som kom med ett förslag om att slopa jul-

gudstjänsten i kyrkan för stadens dagisbarn. Motiveringen var att ”barnomsorgen strävar efter att vara inkluderande”. Socialnämnden rev ändå upp tjänstemännens förslag. Efter omröstning blev förslaget att föreståndare och personal på daghemmen – liksom tidigare – själva får avgöra om de går i julkyrka eller inte.

Svenska församlingshemmet hotat

BORGÅ. Borgå församlingarna måste spara och ser över sina fastigheter. Enligt ett förslag framlagt av konsultbyrån ISS Proko borde även det svenska församlingshemmet på Runebergsgatan 24 i Borgå säljas för att trygga samfundens framtida ekonomi. Förslaget förväntas nå gemensamma kyrkorådet i januari, rapporterar Borgåbladet.

Svenska församlingshemmet, som firade sitt 80-årsjubileum i oktober, inhyser bland annat ungdomsvåningen och Café Ankaret.

Till följd av utredningen har inte planerade renoveringsarbeten av församlingshemmet kört igång. 160 000 euro finns reserverat för arbetet men den summan är nu fryst.

”Människor vill ha enkla lösningar, men de finns inte”

ETIK. Hon har disputerat på funktionsnedsättningar, fosterdiagnostik och människovärde.

– Vi måste få upp ögonen för verkligheten bakom de etiska teorierna, säger Carolin Ahlvik-Harju.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Ursprungligen skulle Carolin Ahlvik-Harju jämföra etiska teorier kring fosterdiagnostik. Men arbetet med hennes doktorsavhandling tog en annan väg.

– Jag insåg att jag inte kommer åt problemet på det sättet. I stället för att säga ”Det här är rätt” och ”Det här är fel” menar jag att vi måste få upp ögonen för verkligheten bakom teorierna, för människors berättelser om ett liv med funktionsnedsättning.

Hon bygger sin forskning på dessa berättelser eller narrativ i en tillvaro där modern teknik och nya medicinska möjligheter har lett till många etiskt knepiga frågor

– Människor vill ha enkla lösningar, men de finns inte. Det enda sättet att komma till bättre lösningar är att människor börjar reflektera över vad det är att vara människa, att vara förälder. Att en läkare säger till oss att något är en bra lösning räcker inte. Bara genom att lyssna till de här berättelserna kommer vår idé om moral och mänskligt liv att vidgas. Och då blir våra beslut i svåra etiska frågor annorlunda än vad de blivit om vi inte gjort det.

Det normala och det onormala

Ahlvik-Harju använder fosterdiagnostiken som en slags ram.

– I diskussionen om fosterdiagnostik finns ett väldigt starkt narrativ om normalitet, om vad som är normalt och vad som är onormalt.

Många av de idéer om normalitet som finns ännu i dag växte fram under industrialiseringen.

– Under den här omvälvande tidsperioden var det viktigt att människor skulle kunna jobba i fabriker och fungera normalt. Parallellt med det här växte det fram en rashygienisk rörelse som handlade om att förbättra folkhälsan. Idén om det normala samhället kombineras med ett mätande av vad

som är normala funktioner i kroppen. Det hade redan tidigare funnits idéer om normalitet men dessa fick nya uttryck i och med industrialiseringen.

Familjer på landet som fick barn med funktionsnedsättning kunde låta barnet vara en del av storfamiljens liv och vardag. Men när de flyttade till stan blev familjerna mindre och barn med funktionsnedsättningar var i vägen, de passade inte in.

– Och tittar vi på läget i dag blir det bara tydligare att det är de som kan prestera, leverera och bidra till ekonomin som är önskade, eftersträvar värda. De andra vet man inte riktigt vad man ska göra av.

Paradoxalt nog råder en stark kultur i väst som säger att vi ska få vara speciella och unika.

– Men det får man vara på alla andra sätt utom när det gäller hälsa. Där finns en oerhört stark idé om vad det normala är. Och våra idéer om föräldraskap bygger i hög grad på undermedvetna föreställningar om vad det normala är.

Hon har undersökt berättelser av föräldrar till barn med funktionsnedsättningar och av föräldrar som själva har funktionsnedsättningar.

– Jag försöker visa hur berättelsen kring det normala föräldraskapet har skapats. Men jag har också tittat på berättelser om vänskap mellan så kallade normala människor och människor med funktionsnedsättningar. Vänskap är något som till stor del utformas utifrån tanken om den normala männis-

kan och tanken att det är människor som är lika varandra som får något ut av umgänge med varandra.

Det svåraste året någonsin

I början av sin doktorandtid vid Åbo Akademi åkte Carolin Ahlvik-Harju till kommuniteten Arken (L'Arche) på Irland. Kommuniteten, där man lever sida vid sida med personer med funktionsnedsättning, grundades ursprungligen av Jean Vanier i Frankrike.

– Året där var mitt svåraste år någonsin, men också mitt bästa år någonsin.

Det var där hon insåg att teorier är en sak, men att det för människor med funktionsnedsättning finns viktigare frågor.

– Dessa människor upplever att det är dem man vill eliminera. De har ingen egen röst, inom sjukvården får de inte komma till tals. I stället är det givet att deras liv inte är ett liv man vill sina barn eller sig själv.

Hon säger att året i kommuniteten gjorde något med hennes föreställningar om moral och relationer.

– Det öppnade upp en tanke om kärlek som något som kräver något, och inte bara baseras på ömsesidigt utbyte av känslor.

I hennes hus bodde sex personer med funktionsnedsättning och fem assistenter. Det fanns sammanlagt fem hus i kommuniteten.

– Att få hitta ett hem tillsammans med de här människorna var en jättefin upplevelse. Och att få märka att det inte var främst de andra assistenterna, de som var lika mig, som fick mig att känna mig hemma, utan de personer som behövde min hjälp och som lärde mig att också jag behöver dem.

Under hela den tid hon jobbat med doktorsavhandlingen har hon varit tydlig med att hon är personligt engagerad i frågan.

– En del tycker att det är bra, andra gillar det inte. Men jag har varit öppen

med att jag har en given åsikt i den här frågan: De här människorna är värdefulla. Min uppgift har varit hur jag kan visa att de är det, att de inte är mänskliga särarter, att vi i grunden är ganska lika, att vi hör ihop med varandra.

För samman tre perspektiv

Det som är unikt med Ahlvik-Harjus avhandling är att hon för samman olika perspektiv på ett sätt som ingen gjort tidigare.

– Det finns en stark rörelse som för fram de funktionsnedsattas rättigheter. Så finns det en stark feministisk rörelse som jobbar för kvinnans rätt att bestämma över sin kropp och de barn hon vill ha. Och så har vi också teologin som säger något om vilka vi är som skapade människor, vad det betyder att vi är lika värda. Jag för samman de här perspektiven.

Hon använder genomgående narrativ för att underbygga argument och belysa poänger.

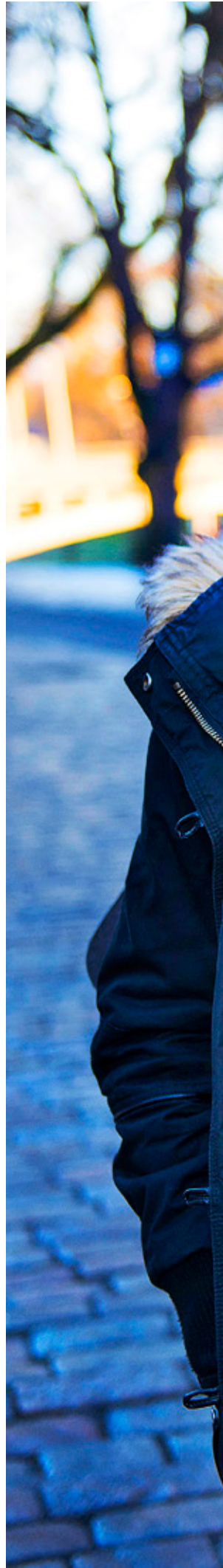
– Jag vill ge en röst åt dem som inte hörts. Men jag vill inte försköna. Ibland handlar det också om att säga: Ja, liv med funktionsnedsättning kan vara fyllda av lidande. Men jag försöker vidga idén om det normala, vem som är normal och vad ett normalt liv är.

Hennes avhandling består av fyra publicerade vetenskapliga artiklar.

– Den sista har varit den viktigaste för mig. I den tar jag mig an konceptet att vi är skapade till Guds avbild. Utifrån berättelser om personer med funktionsnedsättningar diskuterar jag några element av vad det betyder att vara en skapad person. Jag formulerar också en konstruktiv ansats: jag säger att vi kan uttrycka något teologiskt viktigt utifrån en sådan mänsklig erfarenhet, som av många inte ses som mänsklig.

Hon säger att det finns resurser i den kristna berättelsen om mänskligt liv och hälsa, resurser som sekulära filosofer anser att är ovidkommande för den som inte har en gudstro.

– Men jag menar att detta inte är sant. Det kan hända att man ser på andra människor med andra ögon om man utgår från att Gud har skapat dem. Det finns en teologisk syn på det mänskliga som en sekulär filosof aldrig når, och den handlar om en djupare me-

”Jag försöker vidga idén om det normala, vem som är normal och vad ett normalt liv är.”

Carolin Ahlvik-Harju

EKONOMI KYRKOSKATT

15 miljoner mindre till församlingarna

Kyrkans skatteintäkter minskade med 1,8 procent i fjol, jämfört med 2015. 80 procent av församlingsekonomiernas intäkter minskade. Med för-

samlingsekonomier avses självständiga församlingar och samfälligheter. I 57 församlingsekonomier ökade intäkterna.

Kyrkoskatten bevaras på samma nivå i största delen av församlingarna under 2017. Bara 13 församlingsekonomier höjer skatteprocenten vid års-

skiftet.

Lägst är kyrkoskatten i Åbo, S:t Karins, Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla. Där ligger kyrkoskatten på 1 procent.

Också Olaus Petri församling och tyska församlingen i Borgå stift har samma skatteöre.

HYRA SAMFÄLLIGHETER

Lövöbor skriver till biskoparna

Stora höjningar i tomthyror förväntas invånarna på Lövö i Helsingfors, skriver HS Metro. Eftersom kyrkan äger marken har invånarföreningen vänt

sig till biskoparna.

På Lövö bor omkring 1200 personer. Största delen av marken ägs av de kyrkliga samfälligheterna i Helsingfors och Vanda. När hyresavtalen för ett tjugotal husbolag går ut i slutet av 2019 planerar samfälligheterna en rejäl höjning av tomthyror. Motive-

ringen är att hyror ligger långt under marknadsnivå, eftersom de inte justerats på tiotals år.

Enligt invånarföreningen motsätter man sig inte en skälig höjning av hyrorna.

– Många känner ändå att kyrkan handlar mot sina egna värderingar, skriver föreningen.

CAROLIN AHLVIK-HARJU levde sida vid sida med personer med funktionsnedsättning i kommuniteten Arken (L'Arche) under ett års tid.
– Året där gjorde något med mina föreställningar om relationer, säger hon.

”Vi är väldigt rädda för det sjuka, för lidande och död. Vi vill helst inte se det. Eutanasi får inte vara ett svar på den rädslan.”

Carolin Ahlviik-Harju

ning, om idén att vi inte har kontroll över våra liv, att våra liv är oss givna av någon som har skapat oss. Det kan vara befriande oberoende av om man tror på Gud eller inte. I den kristna berättelsen finns också en annan sorts hierarki i frågan om vad som är värdefullt och vad som inte är det. Den berättelsen behöver höras i en tid när det finns en väldigt tydlig framgångshierarki och en tydlig tanke om vilka som är lyckade.

Granskar också teologin

Men teologin bör också granskas kritiskt.

– Vad betyder det när vi säger att vi är skapade till Guds avbild? Genom historien har olika teologier formats utifrån ett visst sätt att se på vad det är att vara människa. Ofta har det varit män, människor som är rationellt kapabla, självständiga och framgångsrika som satt tonen för vad det är att vara skapt till Guds avbild.

När det kommer till kyrkans liv efterlyser Carolin Ahlviik-Harju en mer inkluderande inställning.

– Jag skulle vilja ha en gudstjänst dit alla människor kan komma. Inte en separat familjemässa, och inte en separat gudstjänst för människor som inte förstår ord.

– Vi behöver inte heller vara så rädda för varann. Det kan kännas skrämmande att gå fram och prata med en person med funktionsnedsättning, eftersom vi inte vet hur vi ska bete oss. Men det vara det första steget mot en ny berikande relation. För en familj med ett barn med kognitiv funktionsnedsättning kan det vara en mycket efterlängtat stund av vila om någon kommer fram i kyrkan och erbjuder sig att se efter barnet en stund.

Och gudstjänsten måste vara tillgänglig.

– Vad säger det om vad vi anser att tro är om predikan är det absolut viktigaste i vår mässa? Vi ska också vara försiktiga med hur vi talar om helande. I den kristna traditionen finns det en stark tradition av att be om helande för sjuka. Men alla håller inte med om att funktionsnedsättningar är sjukdomar. Alla personer med funktionsnedsättningar vill inte bli helade, utan helt enkelt accepterade så som de är.

Du skriver om både människovärde och om lidande. Har du något bidrag till den aktuella diskussionen om eutanasi?

– Liksom fosterdiagnostiken är frågan om eutanasi en väldigt knepig fråga. Jag tror inte att det finns några enkla svar. Men jag tror också att det sätt vi förhåller oss till eutanasi skulle se annorlunda ut om vi skulle se på livet, sådant som det är. Vi är väldigt rädda för det sjuka, för lidande och död. Vi vill helst inte se det. Eutanasi får inte vara ett svar på den rädslan. Däremot kan vissa former av eutanasi möjligen vara försvarbara i vissa situationer – men inte utifrån idén att vi ska kunna kontrollera livet eller att ingen ska få ha ont. Smärta är en ganska stor del av många människors liv. Vi kommer in på fel spår om vi säger att en viss typ av mänskligt liv är värre än döden.

Hon tror att vi genom att prata om det mänskliga livet och hur vi kan leva gott tillsammans kommer att märka att en del av de fall där eutanasi kändes som en bra idé kommer att försvinna.

– Jag tror att det här är lika mycket en diskussion om den palliativa vården: hur vi tar hand om våra medmänniskor under den sista tiden av deras liv. Jag förstår att för människor som ligger ensamma i en säng på ett sjukhus kan eutanasi kännas som en kärleksfull lösning. Men det finns också mer kärleksfulla sätt att vandra med en människa mot döden.

Carolin Ahlviik-Harjus doktorsavhandling i teologisk etik med religionsfilosofi framlades till offentlig granskning torsdagen den 8 december vid fakulteten för humaniora, psykologi och teologi vid Åbo Akademi. Avhandlingens titel är *Resisting Indignity. A Feminist Disability Theology*.

KYRKA SAMMANSLAGNINGAR

Jämmt 400 församlingar

Antalet församlingar i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland minskade med 8 stycken då församlingar slogs samman vid årsskiftet. Antalet församlingar i hela kyrkan är därför nu jämnt 400.

Antalet församlingar i Borgå stift förblev detsamma som tidigare, 56 stycken.

BARN OMBUD

Barnombudsträff i Tammerfors

Nu på lördag, den 14 januari, ordnas en gemensam barnombudsdag för Borgå stift i Tammerfors. Församlingarnas barnombud och kyrkoherdar har fått inbjudan.

Vid årsskiftet för två år sedan blev barnkonsekvensanalys en del av kyrkans beslutsordning. Barnombuden tillkom som en följd av det, som ett verktyg för att omsätta barnkonsekvensanalysen i praktiken. I Borgå stift finns omkring 60 barnombud i 28 församlingar.

KOM MED TILL HOLLAND OCH TULPANERNA 2-10.5.2017

Amsterdam, Keukenhof, Nordsjövallen

Närm.info och anm.:

Catharina Hindrén 0503281209

Arr. WIKSTRÖMS BUSSTRAFIK Ab
www.wikstromsbustrafik.fi

Fler vill utbilda barnledare

UTBILDNING. Nu vill fler vara med och dela på den kaka som heter barnledarutbildning på svenska i Österbotten.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

I slutet av förra året meddelade Yrkesakademien i Österbotten att de anhåller om att få ordna barnledarutbildning. För tillfället ges grundexamen i barn- och familjearbete av Kristliga folkhögskolan i Nykarleby (Kredu) i Österbotten.

Beskedet tas inte emot med glädje vid Kredu. Frågetecknen kring den tilltänkta nya utbildningen i Vasa är många. Yrkesakademien i Österbotten har nämligen meddelat att de endast vill sköta de delar av utbildningen som inte berör kristen fostran.

Bo-Göran Åstrand, styrelseordförande för Kredu i Nykarleby, ifrågasätter den lösningen.

– Som utbildningen är strukturerad i dag kan den helt enkelt inte genomföras utan något slags kristen fostran eller livsåskådning, säger Åstrand.

Susann Friman, ny t.f. rektor för Kredu, instämmer.

– Enligt grunderna för den läroplan som kommer från Utbildningsstyrelsen ingår alternativt kristen fostran, religionsfostran, livsåskådningsfostran eller religiöst obunden fostran i utbildningen i de obligatoriska examensdelarna. Man kan inte plocka bort det och ändå få examen.

– Alla som ordnar barnledarutbildning förväntas följa de examensgrunder som finns. Det är oklart för oss på Kredu hur de som nu anhållit om utbildningstillståndet har tänkt. Kanske de har tänkt sig att utbildningen blir neutral om man väljer religiöst obunden fostran, säger Friman.

På Kredu väljer de flesta kristen fostran, men skolan har också haft elever som inte hört till kyrkan, eller haft en annan religion, och som valt en annan inriktning än den kyrkliga.

Attraktiv utbildning

Enligt Österbottens tidning är det kommunerna som kommit med initiativet till YA:s barnledarutbildning. Då barnomsorgen, som tidigare hörde till det sociala området, nu hör till den pedagogiska verksamheten, är kommunerna nämligen för tillfället mer intresserade av att anställa barnledare än närvårdare.

– Barnledarutbildningen är en attraktiv utbildning, som ger behörighet för arbete inom den kommunala dagvården, familjedagvården, inom morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever, för arbete som skolgångs-

MÅNGA AV kyrkans barnledare har fått sin utbildning vid Kredu i Nykarleby. Nu vill också YA i Österbotten utbilda barnledare. FOTO: ARKIV/JOHAN SANDBERG

biträde, inom dagvården för privata tjänsteproducenter, inom barnskyddet samt inom församlingens barn och familjeverksamhet. Det finns ett stort intresse för utbildningen och i den bemärkelsen förstår jag YA i Österbotten. Men jag anser ändå att det är beklagligt att de ansöker om utbildningstillståndet, säger Friman.

Kredu har en lång historia av att

ordna utbildningen i regionen.

– Det finns ingen orsak att starta en ny utbildning. Från statligt håll strävar man till att ta bort dubbleringar och överlappningar av utbildningar regionalt och förespråkar samarbete i stället. Kredu utbildar både för kommunala sektorn och för församlingarna och ger på så sätt dubbel behörighet, säger Friman.

”Det finns ingen orsak att starta en ny utbildning.”

Susann Friman, rektor för Kredu

Om Undervisningsministeriet godkänner YA:s anhållan om att inleda barnledarutbildning, med utbildningsort i Vasa, återstår det att se vilka effekterna blir för barnledarutbildningen i Nykarleby. För tillfället har Kredu sjuttio studerande på barnledarlinjen, av vilka hälften studerar med läroavtal.

Räcker intresset?

Från början av detta år fusionerades Kredus barnledarutbildning med motsvarande utbildning vid finska Seurakuntaopisto. Den svenskspråkiga utbildningen vid Kredu lyder nu under det stora finska läroverket.

– Nu är vår yrkesutbildning en del i en större organisation. Vi fortsätter med vår barnledarutbildning oberoende av om det startar en ny utbildning eller inte. Men det är klart att det regionalt kan påverka vår utbildning i längden, säger Friman.

Bo-Göran Åstrand säger att det kan leda till att alla lider om många aktörer skaffar sig samma bredd.

– Jag har uppfattat att Kredu uppfyller de behov som finns. Dessutom har vi kapacitet att expandera framöver, om det visar sig att behovet av utbildningen är större än vad man ser i dag.

Hans Boije, som var rektor för Kredu fram till årsskiftet, säger att det återstår att se om intresset är tillräckligt stort för att räcka till två utbildningar.

– Men åtminstone på vuxensidan är trycket stort. Barnledarutbildningen har vuxit fram vid de kristliga folkhögskolorna. De har sett till att den är bra och gjort utbildningen populär.

GRUNDEXAMEN I BARN- OCH FAMILJEARBETE

• **Ger behörighet** för arbete inom den kommunala dagvården, familjedagvården, inom morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever, för arbete som skolgångsbiträde, inom dagvården för privata tjänsteproducenter, inom barnskyddet samt inom församlingens barn och familjeverksamhet.

ARBETE PRÄSTER

Prästen får frilansa gratis

Ett blogginlägg om prästers möjlighet att förrätta till exempel dop, vigslar och begravningar utanför sin egen församling har väckt debatt. Vi tog reda på vad det egentligen handlar om.

Får jag be en bekant präst att hålla en förrättning för min familj fastän hen inte jobbar i den församling jag tillhör?

– Du får fråga. Prästen kan ställa upp om det är hans eller hennes lediga dag eller om arbetsgivaren ger lov till det, säger **Stina Lindgård**, kyrkoherde i Lapträsk och Liljendals församlingar

och ordförande för Finlands svenska prästförbund.

En präst får själv avgöra om han eller hon kan tänka sig sköta förrättningen på sin fritid.

Får jag betala prästen för jobbet?

– Nej, du får inte betala. Förrättningarna är något kyrkan som helhet ger sina med-

lemmar. Genom att du betalar din kyrkoskatt har du rätt till dem, säger **Monica Heikel-Nyberg**, kaplan i Johannes församling.

Däremot hör det till god sed att fråga om man kan ge ersättning för resekostnader, påpekar hon.

Att en präst inte får ta emot arvode för en förrätt-

ning är fastslaget i kyrkoordningen, som kyrkomötet beslutar om. Det gäller även pensionerade präster och dem som inte arbetar i en församling.

– Det är här det svåra kommer in, konstaterar Heikel-Nyberg. Men jag tänker att även om du inte jobbar som präst har du valt att

hålla fast vid dina prästrättigheter och då är det naturligt att du kan bli ombedd.

Varför fungerar det så här?

– Vi präster får redan en månadslönen och det ska inte kosta någon församlingsmedlem att anlita en präst som kan hålla en förrättning, säger Lindgård.

MAN GÅR inte i kyrkan för att göra rätt. Det går bra att sitta längst bak och bara vara. FOTO: ARKIVBILD/CHRISTA MICKELSSON

ABC för dig som längtar

I KYRKAN. Att gå i kyrkan kan vara livsomvälvande, men det är en vana som känns främmande för många. Hur gör man egentligen?

TEXT: SOFIA TORVALDS

Stillhet. Ritualer. En timme för dig själv.

Det finns många goda skäl att gå i kyrkan, men för den som inte gör det så ofta kan det kännas både främmande och skrämmande. När ska man sitta, när ska man stå? Hur ska man bete sig vid nattvardsbordet? Och vad gör man om man inte kan sjunga?

Men du går inte i kyrkan för att göra på ett visst sätt, för att göra rätt. Kyrkan finns till för dig. Du kan välja att sitta längst bak. Du behöver inte läsa med i en endaste bön eller sjunga med i en enda psalm. Du får bara lyssna och känna efter.

Kyrkan är öppen för alla, också för dig som inte vet om du är på rätt plats.

Steg 1: hitta en kyrka

Läs församlingsannonserna på sidan 15 i den här tidningen. Spana in din församling och kolla var och när det ordnas gudstjänster i din hemstad. Om du inte vill gå i en vanlig, traditionell högmässa går det ofta att hitta olika specialgudstjänster (till exempel meditativa kvällsmässor eller lovsångsmässor) i någon närliggande församling.

Var på plats i tid. Oftast står det någon i kyrkan som ser till att alla som kommer får en gudstjänstordning och en psalmbok. De psalmer som sjungs under gudstjänsten brukar vara synliga på en tavla framme i kyrkan.

Steg 2: liturgin

Den lutherska gudstjänsten följer en viss liturgi. Det innebär att den har vissa, förutbestämda element, som alla har sin funktion.

Det är inte viktigt att kun-

na liturgin utantill, men den brukar fastna när du varit med ett tag. Poängen med liturgin är att leva med i det som sker just nu, att försöka hitta något som känns betydelsefullt för dig.

I början av högmässan ingår en syndabekännelse. Den finns inte där för att du ska behöva känna dig dålig och syndig genast då du kommit till kyrkan. Poängen är att du ska få lämna ifrån dig sådant som du gjort fel och som tynger dig genast i början av gudstjänsten. Sedan får du avlösning, som är en försäkran om att Gud har förlåtit dig.

Varje helg i kyrkoåret brukar ha ett visst tema, och de bibeltexter som läses upp följer det temat, liksom också predikan.

Alla gudstjänstens element och alla texter som försam-

”Kyrkan är öppen för alla, också för dig som inte vet om du är på rätt plats.”

lingen läser med i finns upptecknade i gudstjänstordningen. Där brukar man också märka ut när församlingen ska stå. Om du känner dig osäker: sätt dig längst bak och ställ dig upp när andra står.

Steg 3: nattvarden

Nattvarden är en måltidsgemenskap, men den är också mässans höjdpunkt. Vid nattvardsbordet får alla en bit bröd, som kallas oblat, och en skvätt vin. I många församlingar får man en egen liten bägare för vinet. Nattvarden firas till minnet av Jesus död och uppståndelse.

När du knäböjer tillsammans med de andra vid nattvardsbordet kan du tänka på alla som i tusentals år knäböjt precis på samma sätt och känna gemenskap också med dem.

Mässan avslutas med att prästen välsignar församlingen. Du kan tänka på välsignelsen som ord som rikts till just dig och som ska bära dig under hela den vecka som kommer.

VÅGA FRÅGA

Är församlingen död?

ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarfrågor om tro och liv.

Många säger att deras församling är död, att det inte händer något där. Men hur kan man veta om en församling är död? Kan den dö?

INOM VISSA väckelsekreter brukar man tala om levande församlingar i motsats till de som är döda. Kriterierna för levande respektive död församling handlar främst om antalet aktiva församlingabor och om vilken teologi som förkunnas. Frågar du en teolog som är aktiv i en växande väckelseförsamling skulle du få flera kännetecken på en död församling: Där förkunnas något annat än det ”vi” står för, en teologi som ”inte

bygger på Guds ord” och den församlingen är inte ”Kristuscentrerad”. Den saknar kraft och lockar inte människor.

MITT SVAR på din fråga är annorlunda än väckelsekristnas svar. Jag tänker att det i grunden inte är möjligt för människor att bedöma äktheten i någons tro, livskraften i en församling eller att avläsa var Anden verkar.

De som tydligt ”vet” var det finns döda församlingar bedömer saken ur sitt eget perspektiv. Det är inte så enkelt att man tydligt kan dra slutsatsen att församlingar som samlar stora skaror alltid är sunda och andefyllda medan små kämpande församlingar är förstelnade och andligt förkrympta.

Det gör varje människa gott att bekanta sig med andra än med likasinnade och likadant troende. Då är det inte lika lätt

att tvärsäkert uttala sig om andra som uppskattar andra sätt att be och fira gudstjänst och vars sätt att tala om sin tro är annorlunda än ens eget. Det finns trovärdiga och respektingivande kristna i andra församlingar, kyrkor och kyrkosamfund än i det egna – också i en liten kyrka där bara några få samlas.

FÖRSAMLINGAR kan krympa av många orsaker. En av dem handlar om att bygden förändras, människor flyttar bort. Man kan ha byggt nya bostadsområden som ligger närmare en annan kyrka. Det finns också församlingar som präglas av konflikter och inre stridigheter, som leder till att människor helst vill besöka en annan kyrka. Då är församlingen inte död utan skadad.

Församlingar kan krympa ihop eller splittras av inre konflikter. Det är också möjligt att utrota och fördriva alla kristna från orten. Sådant har hänt tidigare och händer på många ställen ännu idag. I grunden är ändå församlingen och kyrkan i Guds händer. Som psalmförfattaren Petter Dass skriver: ”Gud är Gud om alla land låg öde. Gud är Gud om alla folk var döda. Om slakten svinner och liv förrinner – i himlens skyar sig rikt förnyar Guds gröda.”

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

Din hemförsamling, som bestäms av den adress du är skriven på, har skyldighet att ordna förrättningar.

– Bakom det här finns en väldigt fin tanke om att förrättningar hör hemma i församlingen. De är gudstjänster som sköts av den egna församlingen. Det är bra att de utförs av de egna

prästerna eftersom det skapar kontakt till hemförsamlingen, säger Heikel-Nyberg.

Undantag görs om en församling tar kontakt med en utomstående präst och ber honom eller henne att sköta en förrättning därför att församlingens egna präster inte har möjlighet. Då betalar församlingen ett arvode.

Vilka fördelar och nackdelar finns med det här systemet?

– Jag tycker det är klara regler. Du behöver inte fundera på det själv, det är fördelen. Nackdelen är förstas att det kan kännas problematiskt för de familjer som vill ha en speciell präst, när det inte alltid är praktiskt möjligt, säger Lindgård.

Både Lindgård och Heikel-Nyberg konstaterar att prästerna i första hand måste se till den egna församlingens behov.

– Jag jobbar i små församlingar med bara en och en halv prästtjänst. Om vi skulle sköta förrättningar på andra orter skulle vi inte hinna med de egna, säger Lindgård.

I diskussionen har föreslagits att endast präster med församlingsanställning skulle få sköta förrättningar. Kunde det vara en lösning?

– Om man är präst är man präst. Då har man rätt att sköta förrättningar, säger Lindgård.

– Du kan inte ta bort förrättningar från en prästs

uppgifter. Om någon absolut inte vill råka ut för att få frågan om att sköta en förrättning kan den avsäga sig prästrättigheterna, rätten att förrätta gudstjänst, säger Heikel-Nyberg.

EMELIE MELIN

Mera på samma tema i ledaren på sidan 2.

KONST. Mitt i ett hav av intolerans, hat och miss-tänksamhet fanns i början av 1000-talet en liten fristad där katoliker, ortodoxa, muslimer och judar levde i en fruktbar växelverkan. Hedvig Långbacka har besökt Sicilien och gjort en konstvandring genom siciliansk kyrkokonst.

En oas av skönhet och tolerans

TEXT: HEDVIG LÅNGBACKA

Visst hade vi snuddat vid vikingaättlingarnas äventyr runt Medelhavet under grundkursen i medeltidshistoria. Men min bild av skeendet var nog ganska dunkel när jag plötsligt många år senare stod med boken *The Normans in Sicily* (ung. Normanderna på Sicilien) i min hand. En riktig tegelsten, med en fantastiskt vacker mosaik på pärmen.

Men krigare från Normandie på Sicilien? Utan att tänka efter desto mera grep jag boken och vandrade till bokhandelskassan, och satt sedan varje ledig stund och sträckläste historien om ett ganska okänt, men enormt intressant kapitel i Europas historia.

Ända sedan jag så fick min första inblick i de två härskarna Rogers (den förste och den andre) och två härskarna Wilhelms högmedeltida rike, längtade jag efter att få se spåren av de här, ur modern synpunkt ganska så upplysta och vettiga härskarna, som **John Ju-**

lius Norwich och andra forskare med glöd beskrivit i sina böcker.

Och så stod jag då där en riktigt het septemberdag, framför en av de kyrkor som har tagit andan ur så många före mig. Torget i den lilla staden Cefalù sluttar mjukt uppåt mot katedralen vars fasad hör till de stiligaste jag har sett, enkel, med få utsmyckningar, harmonisk. Och för den konsthistoriskt intresserade klart en romansk kyrka, med runda valvbågar, arkitekturen var nog en katolik från norr. I solnedgångstid får fasaden en sällsam glöd – den av sandsten byggda staden och katedralen vetter mot nordväst.

Man kan naturligtvis beundra och njuta av en kyrkobyggnad utan att veta något alls om när, hur och varför den kommit till. Men när det gäller till exempel de normandiska kyrkorna på Sicilien blir nog upplevelsen mycket rikare om man vet en del om bakgrunden. Inläst som jag var, gick jag in i kyrkan på jakt efter det jag visste att skulle finnas där. En fantastisk blandning av tre olika kultu-

rers konstnärliga uttryck och kännetecken.

Tre världar möts

Litet sentida barockkrafts gjorde mig först lätt förvirrad, men snart såg jag i alla fall det som gör kyrkan inte bara till ett vackert och imponerande Guds hus, utan till ett monument över en politisk och kulturell mentalitet. Kyrkan är en basilika till formen, med treskepp – sådana som byggdes över hela den västeuropeiska katolska världen. Men i kupolens tak finns en enorm, guldglittrande mosaik av Jesus som ganska strängt blickar ner på oss – detta är Kristus som världshärskare, Pantokrator. Vilket, alldeles riktigt, är grekiska, den ortodoxa världens språk.

Taket i långskeppet är sedan i trä, fullt med arabiska ornament och figurer, och de osmyckade pelarna och rundbågarna berättar också om inflytande från den muslimska konsten.

Latinskt, grekiskt, arabiskt blandas och samsas alldeles utmärkt. Och det var resultatet av en medveten vilja hos de nya härskarna, de ”vilda barbarer-

PELARGÅNGEN är romansk, utsmyckningarna bysantinska och taket arabiskt i katedralen i Monreale. FOTO: COLOURBOX

na” från Normandie, som på jakt efter makt och rikedomar hade kommit till södra Italien på 1000-talet och sedan bland annat erövrat Sicilien från de bysantinska och arabiska herrarna som vid tiden härskade över olika delar av ön.

Ruggiero I, som han heter på italienska, och hans efterkommande var hårdföra typer på många sätt, barn av en våldsam tid. Men de var inte fördomsfulla. Tvärtom tycks de ha varit nyfikna och snabba att se intressanta möjligheter i olika sammanhang. De beundrade all den konst och bildning som de upptäckte i Syditalien som på den tiden i allt väsentligt var grekiskt.

Befolkningen talade mer grekiska än latin eller det framväxande italienska folkspråket och relationerna till Bysans och den ortodoxa kyrkan var naturliga och viktiga, om inte alltid direkt fredliga. Den bysantinska administrationen intresserade särskilt Ruggiero, som hade vad man kallar statsmannabegåvning. Bysantinerna hade utvecklat byråkrati och

KATEDRALEN i Cefalù dominerar den lilla kuststaden. FOTO: COLOURBOX

MONREALE: Exteriören är en blandning av olika tiders arkitektoniska ideer. FOTO: WIKIMEDIA COMMONS/BERTHOLD WERNER

UTSIDAN av absiden i Monreale är rent arabisk till utsmyckningen. FOTO: COLOURBOX

MONREALE-KATEDRALENS fönster släpper in ljus. FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

administration till en unik nivå, på gott och ont. När han började bygga upp sitt rike i det erövrade Sicilien behöll han å ena sidan den saracenska, muslimska armén som fanns på ön. Å andra sidan arbetade han hårt på att skapa ett fungerande tjänstemannavälde, skött av grekiska byråkrater importerade från södra Italien. Och så införde han nästan total religionsfrihet.

Tolerans i korstågstider

Han och hans efterkommande var i fråga om tolerans och pragmatik lysande undantag under den här tiden; korstågens och den stora schismens – påven i Rom hade bannlyst patriarken i Konstantinopel år 1054 och det fanns mycket litet av kristlig kärlek mellan västeuropéer (eller franker som de kallades i Bysans) och den bysantinska världen. De enades egentligen bara i sin avsky för muslimer. Och så – en liten toleransens oas, mitt i det bildligt talat stormiga Medelhavet.

Wilhelm II, den siste normandiske kungen gav klarare än någon annan ut-

”Runt omkring mig, på varenda millimeter av väggyta omgavs jag av mosaiker, glittrande och liksom litet skälvande i den mildare dagern i kyrkan.”
Hedvig Långbacka

tryck för sin respekt för andra åskådningar än den egna. En gång efter en stor jordbävning lät han för alla sina undersåtar förkunna: Må var och en nu tillbe den Gud han dyrkar och tror på; var och en som tror på Gud skall finna frid för sin själ.

Höjdpunkten

Denne Wilhelm lät bygga den andra helgedomen jag visste att jag bara måste få se på min resa. En timmes resa med tåg längs en vacker kust och så var jag i Palermo, de normandiska kungarnas huvudstad. Men jag sköt upp besöken till stadens sevärdheter, jag ville genast till det jag visste att någon kallat för den märkligaste och rikaste religiösa byggnaden i världen. I stekande solgass tog jag mig upp för slingrande bergsvägar till kyrkan som utanpå verkade litet förvirrande – en hel mängd mer eller mindre lyckade tillägg från senare tider gör speciellt ena långväggen och ingången till ett märkligt mischmasch.

Men när jag väl kommit in! Skön svalka efter det hårda solskenet och en strålgång av alldeles annat slag. Precis

som i Cefalù kände jag under mitt långa och förundrade besök i katedralen hela tiden Kristus Allhärskarens blick på mig från kupolen. En vänlig, men litet bekymrad blick. Runt omkring mig, på varenda millimeter av väggyta omgavs jag av mosaiker, glittrande och liksom litet skälvande i den mildare dagern i kyrkan.

Miljoner av småsmå bitar, så kallade tessere, av guld, porfyr, lapis lazuli, krysolit och så vidare bildar tillsammans porträtt av helgon, änglar och profeter. Hela frälsningshistorien finns skildrad längs väggarna, ibland kan tablerna vara litet komiska, ibland djupt rörande. Kyrkans byggherre, den siste normandiske kungen Wilhelm II måste ha kallat dit Konstantinopels allra skickligaste mosaikläggare. Och det ville inte säga litet.

De anonyma konstnärer som arbetade i den ortodoxa kyrkans tjänst hade utvecklat en fantastisk teknik och mosaikernas tessere placerades litet ojämnt, så att de särskilt i skenet av levande ljus och facklor skulle liksom skimra och dallra.

Smått bedövad gick jag ut ur katedralen för att beundra de vackra arabiska utsmyckningarna på absiden. Och tänkte sorgset på att normander-nas tid på Sicilien blev ganska kort. År 1085 var hela Sicilien under Roger I:s välde, år 1189 dog Wilhelm II barnlös och den tyska ätten Hohenstauffen tog över. Men under den korta tiden, Siciliens glansperiod enligt många sicilianare själv, fanns det alltså mitt i ett hav av intolerans, hat och misstänksamhet en liten fristad där katoliker, ortodoxa, muslimer och judar levde i en fruktbar växelverkan.

Ännu några minnesmärken från tiden hade jag sedan kvar att bese inne i själva Palermo. Under färden ner från bergen kretsade mina tankar kring historiens märkliga kringelikrokar som förde råbarkade våldsmän från det fjärran Skandinavien först till Normandie och sedan deras ättlingar till en ö i Medelhavet där de styrde ett för tiden sällsynt civiliserat samhälle och byggde otroligt vackra kyrkor. Förunderliga äro Herrens vägar, som man brukade säga förr!

KRIG. Människor krigar och har krigat i Guds namn. De har brukat våld hejdlöst, övertygade om att de gör Guds vilja. I dag påstår en del att religion i själva verket befrämjar krig. Men stämmer det?

I Guds namn

TEXT: ERIK WAHLSTRÖM

Richard Dawkins skriver i sin bok *Illusionen om Gud* att det bara är religionen som kan få människor att begå det yttersta våldsdådet, att offra sig själva som självmordsbombare.

Karen Armstrongs *Med Gud på vår sida*, som kom ut på svenska i fjol, är en djup och grundlig bok som undersöker, och tillbakavisar, påståendet att religionen skulle ha varit orsaken till de värsta krigen i mänsklighetens historia.

Ett enkelt motexempel är 1900-talets två världskrig.

De fördes inte med några religiösa motiveringar. Atombomberna som fälldes över Hiroshima och Nagasaki hade inga kristna sloganer eller symboler målade på sig.

Men det man mest anklagar religionen för i dag är islam, den radikala tron som muslimska fundamentalister omsätter i terrordåd.

Armstrong är skeptisk. Hon berättar om polisens undersökningar av terroristernas bakgrund och utveckling. Det visar sig att de flesta först radikaliserades på grund av sitt agg mot det västerländska samhälle som uteslutit dem, sett ner på dem och berövat dem deras värdighet. Känslan av utanförskap fick dem att söka ett sammanhang på annat håll. De började studera Koranen och hittade ett berättigande för sin aggressivitet i den. De plockade ut lämpliga verser som stöttade deras fantasier om hämnd och våld, men ignorerade de verser som fördömde våld.

Till en början visste många av dem väldigt lite om islam. Ett par ungdomar som arresterades när de försökte lämna Storbritannien för att ansluta sig till IS år 2004 hade nyligen beställt boken *Islam for dummies* (ungefär: Islam för nybörjare) från Amazon.

Armstrong skriver att den västliga tendensen att utropa IS och andra fundamentalistiska rörelser till "islams verkliga ansikte" helt enkelt är ett försök att skapa en syndabock.

Jag är en gammal beundrare av Karen Armstrong på grund av hennes vidsyn och djupa lärdom om religioner över huvud taget, inte bara kristendomen.

Hennes *Med Gud på vår sida* är trovärdig, grundlig och massiv – grundligare än kanske många läsare skulle föredra om de inte, som jag, tycker om tjocka böcker.

"Det naturliga är kanske att tänka att det finns en god kraft och en ond kraft som kämpar mot varandra. Våldet och kriget skulle då vara den onda kraftens fel, medan den goda Guden skulle försöka bekämpa dem. Så lär också många religioner. Men det är dualism."

Erik Wahlström

En judisk apologet

I en nyöversatt bok, *Inte i Guds namn – att utmana religiöst våld*, skriver Jonathan Sacks om samma problematik. Men han gör det ur ett judiskt perspektiv, vilket gör det intressant men samtidigt mindre allmängiltigt. Boken är något vilseledande marknadsförd. Den handlar inte om religiöst våld i allmänhet, utan bara om en judisk tolkning av våldet i den judiska Bibeln.

Sacks var i över tjugo år överrabbin för de brittiska judiska församlingarna och är professor i judisk filosofi i London.

Som rabbin är Sacks roll att understryka judendomens fredlighet.

Men Gamla testamentet innehåller många bloddrypande partier. Vad göra?

Karen Armstrong har frihet att analysera de heliga skrifternas historia förutsättningslöst, så för henne är det inget problem att beskriva hur bilden av Jahve utvecklades från en primitiv krigisk stamgud till alla människors universella fredsälskande Gud av i dag.

Men apologeten Sacks är bunden av sin tro, så han måste hålla fast vid att Gud inte kan ha utvecklats. På något plan, innerst inne, har Han alltid varit samma som Han är i dag, även om det inte verkar så.

Sacks skriver: "I judendomens, kristendomens och islams heliga texter finns det stycken, som, om de läses bokstavligen, kan leda till våld och hat." För honom avslöjar de stora postbibliska judiska tänkarna att Bibeln i grunden är en fredsbok, så att till exempel "Herrens krig" egentligen inte betyder fysiska strider utan Talmuddebatternas verbala hugg och mothugg.

Kärlek och tolkning

Sacks stora hjältar är de vise män som tolkat och omtolkat den hebreiska Bibels texter i en kontinuerlig debatt som började redan innan kristendomen fanns till. Och han fördömer en spontan, tolkningsfri läsning av skrifterna. Den leder till fundamentalism, skriver han.

Det är förstås en varning som man inte kan avfärda lättvindigt i dag.

Majoriteten av de nutida kristna, i synnerhet de frikyrkliga, praktiserar gärna en svärmisk gudskärlek. Man tolkar kärleken till Gud som en känsla. Ordet kärlek används på samma sätt som när man syftar på kärleken mellan man och kvinna, eller förälder och barn.

Men det kan vara svårt att älska vissa

aspekter av Moseböckernas Jahve på det sättet. Judendomens huvudfara har inte heller denna romantiska kärlekstradition (även om det förstås också finns svärmiska riktningar i judendomen, liksom i islam).

En sträng jude kan tycka att Nya testamentet med dess kärlekstema (svärmiskt och romantiskt tolkat) verkar gulligt och infantilt jämfört med det karga och kompromisslösa blottläggandet av det mänskliga dilemmat i de första Moseböckerna. Så tyckte bland andra Sigmund Freud.

De stora berättelserna om syskonrivalitet i de första Moseböckerna beskriver en Jahve som verkar förbryllande eller godtycklig, vilket förstås gör dem spän-

nande, utmanande och tankeväckande som litteratur. Rivalitet är ju en grundfaktor i nästan alla syskons liv, så berättelserna har varit omedelbart begripliga för alla läsare genom tiderna.

Jahve väljer till synes godtyckligt det ena barnet i syskonpar och förskjuter det andra: Kain och Abel, Ismael och Isak, Lea och Raket, Josef och hans bröder ...

Men Sacks intressanta analyser av de här berättelserna visar att konflikterna inte är vad de ser ut att vara på ytan. Ofta vänder Jahve upp och ned på dem, så att det förlorande syskonet visar sig bli en vinnare till slut.

Den chockerande berättelsen om Ismael och Isak (1 Mos. 21) och Abrahams nästan-offrande av Isak är grundlägg-

gande för att den är så gåtfull och amoralisk. Den är också politiskt viktig eftersom islam räknar Ismael som sin stamfader men judendomen Isak. Dagens konflikter i Mellanöstern verkar alltså ha sitt ursprung långt tillbaka i förhistorisk tid.

Abraham och Sara kunde inte få barn, men Abraham lyckades göra slavinnan Hagar gravid med sonen Ismael. Men sedan fick den lagliga hustrun Sara ändå en son som döptes till Isak.

Sara ville inte att slavinnans son skulle dela jämlikt på arvet efter Abraham, så Hagar och Ismael fördrevs ut i öknen för att dö.

Våra sympatier är på Hagars sida, antipatierna på formalisternas (Saras,

Abrahams och Jahves) som prioriterade den juridiskt korrekta arvs gången över medmänskligheten.

Men Herren räddade Isaels liv. Och när Abraham dog begrovs han av båda sönerna tillsammans.

Gåtorna som det här dramat tecknar har lockat tänkare genom årtusendena. Sacks är förtjust i midrash-traditionen, enligt vilken vise män kompletterar eller nytolkar skrifternas knappa berättelser som ofta innehåller fantasieggande luckor. Jag är mindre förtjust.

Bara en Gud

Det är viktigt för alla tre Bokens folk att det bara finns en Gud.

Det naturliga är kanske att tänka att

MÅLNINGEN

Korsfararna rycker in i Konstantinopel av Eugène Delacroix beskriver hur det fjärde korståget, avsett att riktas mot Egypten, på grund av ekonomiska bekymmer och politik kom att inta Konstantinopel två gånger, år 1203 och 1204.

det finns en god kraft och en ond kraft som kämpar mot varandra. Våldet och kriget skulle då vara den onda kraftens fel, medan den goda Guden skulle försöka bekämpa dem. Så lär också många religioner.

Men det är dualism.

Monoteismen lär att det bara finns en kraft, det vill säga Gud. Det existerar ingen ond motpol som agerar självständigt gentemot Gud.

Men varifrån kommer i så fall den ondska som finns i världen? Detta är teodicéproblemet, och det är olösligt, så det är bra att Sacks ignorerar det.

I stället ägnar han ganska mycket utrymme åt att fördöma dualism. Han menar att den leder till en indelning av

folki "vi" och "de", och alltså i förlängningen till krig.

Bara om man kan inse att livet och moralen är en odelbar helhet kan man acceptera att andra människogrupper är lika mycket värda som man själv och leva i fred med dem. Sacks kastar fram tankar och möjligheter som man är tvungen att ta på allvar.

Gruppen är allt

Så var landar man när man har läst och smält de här böckerna om krig, våld och religion?

Karen Armstrong startar sin berättelse i förhistorisk tid. Man antar att befolkningen i det primitiva samlar-jägar-samhället var så gles, och varje jägares liv så dyrbart, att grupper undvek riskabel konfrontation och i stället drog sig undan. Det ledde till en nomadisk nybyggarmentalitet som gjorde att människan småningom koloniserade hela jordklotet.

När människor blev fast bosatta, odlade mark och ackumulerade överskott från jordbruket uppstod värdefullt byte som det kunde löna sig för någon aggressiv grupp att försöka råna till sig. I en utgrävning från en tolv, trettontusen år gammal gravplats i norra Sudan har man funnit skelett som bär tydliga tecken på våldsamt död, bland annat pilspetsar som har trängt in i benet. Samhörigheten och självupoffringen som hörde till jaktsällskapets etik kunde tydligen riktas mot andra människogrupper när omständigheterna blev de rätta.

Människan är ett flockdjur. Den gruppskapande driften verkar vara en naturlig del av att vara människa. Men hur ska man markera sin egen grupp och dra gränsen mot andra grupper? Hjälpmiddelen är många: hudfärg, kön, nationalitet, etnicitet, språk och religion. Det är inte viktigt vilka kännetecknena är. Det viktiga är att de finns.

Men också religionen är en naturlig del av mänskligheten: driften att tolka in mål och mening i världen och i skeendena även där de objektivt sett inte nödvändigtvis finns.

Krig och religion är naturliga uttryck för mänskligheten, uttryck som har funnits parallellt så långt tillbaka i tiden som vi kan blicka. Men vi kan inte påstå att de skulle vara beroende av varandra.

Det ena har inte förorsakat det andra. Krig är inte religionens fel.

ELLIPS

För mycket

Jag bekymrar mig för att allt långsamt blivit lite mer, lite större och lite svårare.

Jag har knappt märkt hur det gått till. Så här var det: när jag och min syster var fjorton fick våra föräldrar besök inför jul. Besökaren hade med sig en present till oss: vi fick varsin tuschpenna. Ljusröd, en sådan som man kunde skriva dagbok med.

Åh, jag minns den pennan! Jag minns hur glad jag var över den, hur den fyllde mig med fröjd!

Skulle mina egna barn fröjdas så över en penna? Nej. De har så många pennor redan.

Jag tänker på de små förändringarna när vi lördagshoppas på stan, min man och jag. Trötta brukar vi vika in på något kafé, beställa specialkaffe och en stor glassportion åt barnet.

Det skulle aldrig ha hänt då jag växte upp. Kafébesök en vanlig lördag? Nejnej. Ändå växte jag upp i en familj som liknade min egen, med två föräldrar med medelklasslön.

Vi går oftare på kafé. Barnen har finare grejer. Men vi – mina väninnor och jag – har nästan alla bettskena (för att inte stress och käkmuskler ska gnaga ner våra tänder) och digger erfarenhet av terapeuter.

Våra barn är oroligare och ledsnare än vi var. Om kvällarna svetstas min dotter över arbeten som är långt mer krävande än något jag själv skrev i gymnasiet. Hon räknar svårare matematikuppgifter. Hon håller fler föredrag.

Studentskrivningarna är mycket mer krävande än då jag själv skrev studenten.

Allt har blivit lite finare, lite större, lite dyrare och lite svårare. Och alla mår vi lite sämre.

Jag bekymrar mig för hur länge vi ska orka leva så här.

• SOFIA TORVALDS

En hjärna som ständigt fladdrar

TEKNOLOGI. Vad händer när det som brukade vara bristvara blivit ett överflöd? I publikationen *Tidens tecken* analyserar forskare, teologer och filosofer det aldrig sinande informationsflödet och vad det gör med oss.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

I BEGYNNELSEN var ordet. Och ordet plitades omsorgsfullt och tidskrävande ner på papyrusrullar och endast ett fåtal utvalda hade tillgång till det.

2017: ORDET är överallt. Det fyller blåblinkande skärmar i alla vrår av vår tillvaro, det hemsöker oss med hjälp av lila, gröna och gula lysdioder, det har ingen fysisk form men får vårt trängda arbetsminne att svämma över.

EN GÅNG om året ger Svenska kyrkan ut publikationen *Tidens tecken*, där samhälleliga och existentiella teman centrala för Svenska kyrkans verksamhet, vision och identitet belyses ur olika perspektiv. Varje år väljs ett nytt tema, 2016 var underrubriken för publikationen "tecknens tyranni". På drygt hundra sidor reflekterar sju skribenter över de sociala och existentiella omvälvningar som den snabba teknikutvecklingen fört med sig.

Tekniken tillåter människan att förändra villkoren för sin existens. Redaktören **Mikael Kurkiala**, docent i kulturanthropologi vid Uppsala universitet, menar att förhoppningarna på teknologin är stora. Inte bara ska den bidra till människors levnadsstandard, men också möta de problem och utmaningar som framtiden ställer oss inför. Kommer förväntningarna att kunna infrias? Hans svar är: tja. Teknologin är inte bara något människan skapar. Vi måste också förstå den som något som på ett grundläggande sätt omskapar människan. "Detta symbiotiska förhållande kan leda

till en förskjutning i balansen mellan människan och hennes teknik; till att människan underordnas tekniken snarare än tvärtom."

Finlandsfödda Kurkiala beskriver inlevelsefullt den magiska stämning som uppstod den dag till en förskjutning i balansen mellan människan och hennes teknik; till att människan underordnas tekniken snarare än tvärtom."

på 60-talet i den Helsingforsförort där han växte upp när en av grannarna skaffat teveapparat. Det blev snabbt trångt kring den svartvita teven. Också i dag är det trångt, men inte kring teven. I stället är det informationen som trängs inne i oss enskilda individer. En undersökning visar att kanadensarnas uppmärksamhetsspann minskat från tolv sekunder år 2000 till åtta sekunder 2013 (guldfiskens ligger på i snitt nio sekunder). Vi är allt rastlösare, vill att allt ska hända på skärmen allt snabbare, för att vår uppmärksamhet ska bibehållas.

KURKIALA HÄMTAR föda ur den syd-koreanska filosofen **Byung-Chul Hans** tankar om det moderna informations-samhället (eller trötthetssamhället som Byung-Chul Han kallar det) och dennes tes om att förmågan att multitaska inte handlar om något civilisatoriskt framsteg, utan snarare är att betrakta som en recession. Fenomenet informationströtthet (Information Fatigue Syndrom) har nått "epidemiska proportioner" och kommer

med ett (politiskt) pris: oförmåga till analys och urskiljning. Byung-Chul Han säger att vi förvandlats till "en digital svärm", bestående av förensligade individer som saknar riktning, vilja och själ.

Rörelsen från de större kollektiva sammanhangen till de mindre självstyrena har på många sätt inneburit framsteg för mångfalden. Men det finns också områden som per definition inte får snabbas upp, menar Kurkiala, och ett av dessa är det vi kallar andlighet. "Det är min övertygelse att det moderna samhället framförer en längtan efter närvaro, sammanhang och mening, helt enkelt därför att detta är det enda vi saknar. På allt annat är vi övermätta. Men denna längtan, och kanske bara just denna, är marknaden oförmögen att tillfredsställa."

JOEL HALLDORF, docent i kyrkohistoria vid Uppsala universitet och lektor vid Teologiska högskolan Stockholm, frågar explicit vad epokskiftet från bok till skärm innebär för kyrkan. Den text-teknologiska revolutionen i sig är inte unik, vare sig för kyrkan eller för den västerländska kulturen. Minst lika omvälvande var skiftet till tryckta texter på 1400-talet. Den som går ännu längre tillbaka märker att den unga kyrkans steg från papyrusrulle till kodex också det var omvälvande.

Boktryckarkonsten var en av orsakerna till att katolska kyrkan förlorade sitt monopol på kunskapsproduktion och till att den västra kyrkan delades upp i oräkneliga konfessioner. Vad den nya revolutionen för med sig

VÅRT SÄTT att använda de moderna mobiltelefonerna förändrar vår hjärna, menar många forskare. FOTO: COLOURBOX

Vittnesbörd från öst

BOK

När allt förändras

Redaktör: Åke Lager
Förlag: Ljus i öster

Under åren har tidningen Ljus i öster publicerat personliga berättelser om hur människor i de forna Sovjetrepublikerna och på olika håll i Asien mött

Gud. Nu har missionsorganisationen gett ut ett fyrtio-tal vittnesbörd samlade i bokform. De flesta, men inte alla vittnesbörden, har tidigare publicerats i tidningen under de femton senaste åren.

Bokens starka vittnesbörd om hur Gud, ofta mirakulöst, gripit in i olika människors liv inspirerar, uppmuntrar och utmanar läsaren. Jag berördes speciellt av den kinesiska församlingsledaren som steg

av bussen som gått sönder och gick in i ett hus där han återförenas med sin försvunne son som han trodde var död.

En del människor framträder i boken med fullständigt namn, bild och land, medan andra gör det med bara förnamn utan bild och med en luddig geografisk bestämning. Det har sannolikt att göra med de olika omständigheterna i de länder som de lever och verkar i.

Gemensamt för de flesta vittnesbörden är att de först beskriver ett liv i mörker av olika slag: alkoholism, ockultism, radikal islam och kriminalitet. Gemensamt för dem alla är att de funnit ljuset i Jesus. Boken pekar på det hopp vi har i honom.

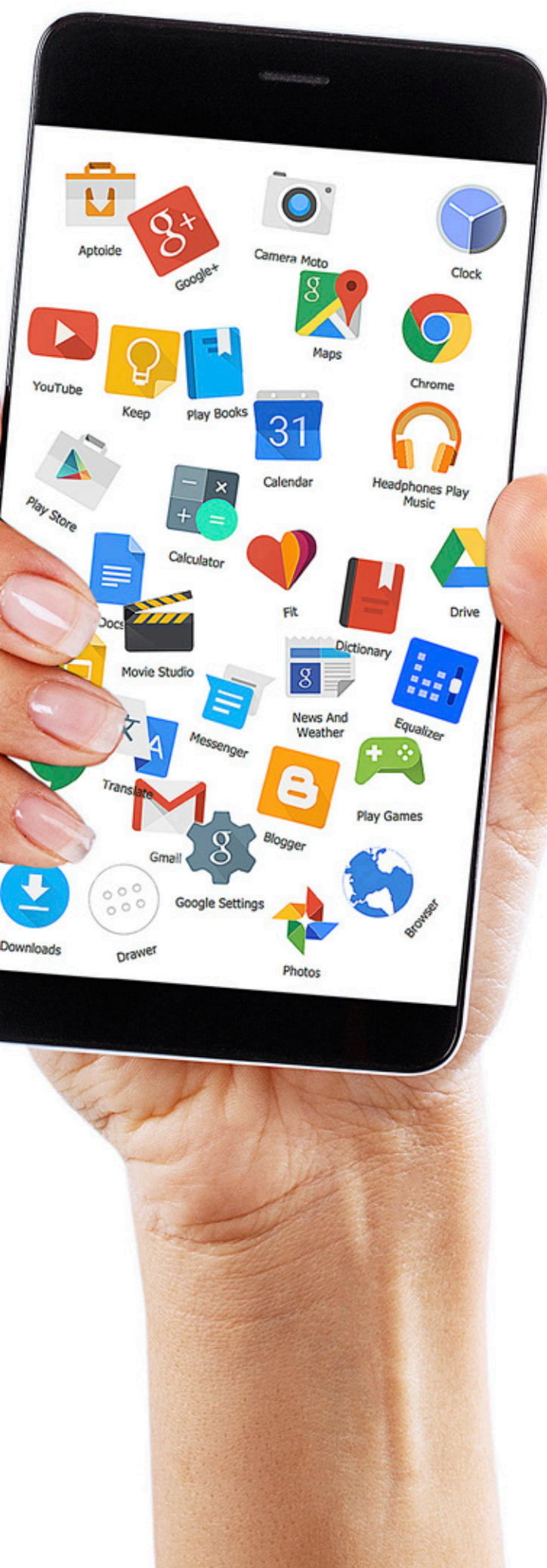
Ev av dem som funnit ljuset är **Valera Seppänen**, sonen till en finländsk kommunist som emigrerade till Sovjet och gifte sig med en ryska. Seppänen kom se-

nare till tro i Omsk i Sibirien och började studera teologi vid den lutherska prästutbildningen i Keltto.

Att boken innehåller tidningsartiklar skrivna under flera år gör att berättelserna kan verka lite spretande stilistiskt.

Det påverkar ändå inte bokens helhetsintryck. Det är en lättläst bok med korta kapitel som man antingen kan sträckläsa eller läsa ett kapitel i gången.

• JOHAN SANDBERG

”Också i dag är det trångt, men inte kring teven. I stället är det informationen som trängs inne i oss enskilda individer.”

för kyrkans del kan vi ännu inte veta, då vi är mitt uppe i den. Kärleken till Bibeln, hävdar Halldorf, ”har inte varit en abstrakt kärlek till en viss information, utan en konkret kärlek till en fysisk bok”. Är den religiösa läsningen, med människans transformation och frälsning som mål, möjlig för skärmens folk, för oss som blivit experter på att vara ytliga?

EN LIKA viktig fråga är den om den kulturskapande boken. En bok som står i hyllan lever kvar, även om den inte genast läses, medan en text som läses på nätet riskeras glömmas bort så fort surfningen fört en vidare till nästa sajt.

Dessutom, varnar Halldorf för, riskerar vi en utarmning av den gemensamma läsningen och kulturen när förlag, tidningar och tidsskrifter, som tidigare bundit och burit, faller i glömska. Onödigt nostalgisk blir han ändå inte och gör inga försök att backa bakåt i tiden. Men ett visst motstånd mot denna utveckling kan och bör ändå kyrkan bjuda på, är slutsatsen. Att kyrkan formas av informations-samhället är en självklarhet som vi inte ska försöka kämpa emot, men hur den formas kan och bör vi försöka påverka. Några handfasta råd för hur detta ska gå till erbjuder däremot inte skribenterna, varken Halldorf eller de andra.

Tidens tecken – tecknens tyranni utkom på Artos&Norma bokförlag 2016. I publikationen medverkar också Nicholas Carr, Leonidas Donskis, Ulrika Milles, Karin Johannisson och Alf Hornborg med artiklar.

KYRKODAGAR, MUSIKFESTER, Lutherfirande och mycket mer får plats under det nya året. FOTO: ARKIVBILD/MATHIAS LUTHER

Pricka in årets höjdpunkter

EVENEMANG Nytt år och nya möjligheter! Det gäller också för Borgå stift. Här hittar du en del av det som händer under 2017.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

Ungdomens Kyrkodagar (19–22.1) drar traditionsenligt i gång i januari på Lärkulla i Karis. Där kan man påverka i plenum, delta i andaktsliv och mässor eller varför inte uppträda under fria förmögors kväll.

I Petrus församlings regi i Helsingfors ordnas konferensen **Disciple** i Munkshöjens kyrka (27–29.1, anmälningar senast 15.1). Fokus ligger på hur en Jesu lärjunges livsstil ser ut i dag. Målgrupp är unga vuxna. Huvudtalarna kommer från England men allt program simultantolkas till svenska och finska.

Insamlingen **Gemensamt Ansvars** televiserade öppningsgudstjänst (5.2) hålls i år i Korsnäs. Medlen från årets insamling går till att hjälpa offer för människohandel.

Ett ekumeniskt och tvärvetenskapligt symposium **Ljud och ljus 2017** (2–3.3) arrangeras i Kyrkans hus i Helsingfors. Bland arrangörerna finns bland annat Helsingfors universitet och domkapitlet i Borgå stift.

Senare i mars ordnas **Ung 2017** (27–29.3) i Tammerfors. Det är ungdoms- och pedagogbranschens största professionella evenemang

som bjuder på möten, nätverkande och samhälls- diskussion. Målgrupp är ungdomsarbetare inom kommuner, församlingar och föreningar.

Storsamling i Åbo

Veckoslutet 19–21.5 händer det mycket samtidigt. Dels ordnas **Finlandssvenska ekumeniska kyrkodagar** i Åbo, dels firas **Kyrkans musikfest** i Helsingfors. Kyrkodagarna riktar sig till församlingens anställda, förtroendevalda och frivilliga. Bland de utländska gästerna hittas biskop Martin Modéus och pastor Britta Hermansson. Programmet är fyllt av seminarier, musik, gudstjänst och mässa.

Kyrkans musikfest å sin sida firas på och kring Senatstorget samt i Helsingfors domkyrka. Festen ger möjlighet för kyrkans musikaliska i olika åldrar att göra sig hörda.

Sommaren fylls av sedvanliga läger och sommarfester. **Finska Missionssällskapets sommarfest** firas i samband med de ekumeniska kyrkodagarna i Åbo (se ovan). **Svenska Lutherska Evangeliföreningens missionsfest** (4–6.8) firas i år på Åland i samarbete med Jomala församling. **Kyrkans Ungdoms sommarläger** i Pieksämäki ordnas 25–30.7.

Reformationens märkesår uppmärksammas i höst genom att nya teser spikas upp 31.10. **Lutherjubileets huvudfest** (5.11) firas i Åbo.

Mer information på bland annat www.borgastift.fi och www.evl.fi

PÅ TVÄREN NINA ÖSTERHOLM

Som att flytta hemifrån

Vad gjorde du den sommaren du var tjugo år? Jobbade? Interrailade? Åkte på festival? Jag jobbade första sommaren på Kyrkpressen. Sedan dess har det blivit flera vikari-

at och så småningom en anställning. Tre olika adresser har redaktionen avverkat under ”min tid”, ungefär sju skrivbord har jag kallat mina. Hur många artiklar, kolumner, intervjuer, ord det blivit vågar jag inte ens börja räkna. Nu är det dags att dra vidare.

Att lämna Kyrkpressen är lite som att flytta hemifrån. Vår arbetsgemenskap bär vissa drag av familjeliv, det både skrattas och gråts runt kaffebordet. Din surdeg är min surdeg, och mitt reservknäckebröd är ditt reservknäckebröd. Liksom din text också är min text i vår tid-

ning som vi varje vecka går i land med, tillsammans. Goda kolleger är guld värda och ska vårdas ömt. Men nu är det inte alls dem det är fel på, det är mig. Jag är i botten en rastlös själ. Egentligen vill jag flytta varje vår, helst utomlands. Börja nytt, starta om, rent bord och nya idéer.

Sju år i samma uppgifter har någon nämt som ett slags mått, sedan blir det svårare att utvecklas. Nu är det inte direkt sju år sedan den där sommaren jag var tjugo, snarare fjorton. Nästa vecka börjar jag ett nytt jobb, på en helt ny tjänst, vid Helsingforsför-

samlingarnas egen byråkrati- och ekonomiborg, också kallat samfälligheten. Informatör är titeln, svenska är arbetsspråket. Talar du svenska och bor i Helsingfors är min uppgift att berätta för dig vad kyrkan gör i din stad och hur den kan finnas till för dig. Jag hoppas vi hörs!

PSALMVÄVEN JANUARI

1	J	2	A		3	I	4	E	5	P	6	V		7	S	8	O	9	C		10	G	11	D	12	F	13	R	14	T	15	N			
16	K	17	E	18	L	19	I	20	M	21	I	22	N		23	H	24	M	25	V	26	I		27	U	28	P	29	A	30	R	31	F	32	P
33	D	34	S	35	N	36	B		37	V	38	G	39	T	40	M		41	I	42	A	43	M		44	T	45	C	46	O	47	N			
48	P	49	R	50	B	51	L		52	N	53	G	54	P		55	N	56	F		57	U	58	R		59	T	60	I	61	H	62	O		
63	V	64	F		65	A	66	G	67	N		68	B	69	T	70	J		71	B	72	E	73	E	74	L	75	R	76	O					
77	I	78	T		79	M	80	S	81	F		82	P	83	U	84	O	85	M	86	C		87	A	88	I	89	V	90	N					
91	A	92	M	93	S	94	H	95	K		96	G	97	R	98	L	99	T	100	K		101	I	102	O	103	A	104	D						
105	U		106	P	107	R	108	C	109	S		110	B	111	F	112	K		113	L	114	V	115	N		116	D	117	E						

Konstruerat av ANN HUSMAN

A En Bergman 87 2 42 103 65 91 29

B Lider men inte plågas 50 36 110 71 68

C Pryder finger 86 45 108 9

D Fågel som tass 104 11 116 33

E Reklamställning 17 4 72 73 117

F Gulaschens hemland 111 12 81 31 56 64

G "Fick jobb upp vid sågen och staplade bräder
Och bräder och bräder där och bräder om igen [...]
En del var angripna av blåhjon och nattsmyg
De la jag åt sidan i en särskild hög för sig
En del hade krympt, de lade jag för sig
En del var prima - - - -, de lade jag för mig" 10 66 38 96 53

H Var de vise männen traditionellt 23 61 94

I Att minska valutans värde 41 77 101 21 26 3 60 19 88

J Ström 1 70

K Fäster flugan vid linan 95 100 16 112

L Härd för smide 18 74 51 113 98

M Gallring 20 85 79 40 24 92 43

N Pressad 15 67 90 47 35 55 22 115 52

O Brusar i staden 46 62 8 84 102 76

P Ägs av 54 82 5 48 106 28 32

R Blir packåsnan 30 97 75 58 49 107 13

S Bör trä möbler ibland 34 93 7 80 109

T Kring däggdjursnos 44 69 99 14 59 39 78

U Kan explodera 27 105 83 57

V Attack 114 89 37 63 6 25

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-V. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A87, den andra A2 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-V bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra Psalmväven är psalm 23, vers 3, som börjar med orden "Uti mitt hjärta lys och skin". **Vinnare** i förra Psalmväven är: **Siv Zittia**, Lappfors, **Barbro Nordqvist**, Pargas och **Sylvi Wiik**, Yttermark. Grattis! Prisböckerna kommer på posten.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast 31.1.2017.

Märk kuvertet "Januari-Psalmväv". Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalms nr och vers i Psalmboken:

Som börjar med orden:

Namn & adress:

RENÄSSANSMUSIK HELSINGFORS

Himmelsk skönhet i midvintertid

Renässansmusikfestivalen Aurore, som nu ordnas för fjärde gången, är midvinterns främsta musikevenemang. Den är vårt lands största och mest högt profilerade festival

med inriktning på renässans-tidens musik. Svenska kulturfonden har även i år understött festivalen och YLE spelar som vanligt in en av konserterna för radio.

Kari Turunen, konstnärlig ledare för festivalen, har en förklaring till att renässans-musiken blir allt mer omtyckt: "Renässansens mu-

sik är vacker, kraftgivande och meditativ. Dess allmän-mänsklig och humanism strömmar genom lyssnaren och får oss att glömma hur gammal den faktiskt är. Renässansmusiken har fortfarande ett budskap och den berör människor på 200-talet likaväl som den berörde sina samtida."

Under Aurore bjuder varje konsert på både instrumentalt och vokal musik och både världslig och kyrklig, vilket ger lyssnaren en exceptionellt mångsidig konsertupplevelse. Kännetecknande för renässansmusiken är, att den är lyssnervänlig, lätt att ta till sig och vacker utan att någonsin

vara billig eller banal!
Konserter:
To 19.1 kl. 19: Amor y muerte - Sång om kärleken och döden.
Fre 20.1 kl. 19: Musiken fördrivar den onde - Vid den lutherska kyrkomusikens källor
Lö 21.1 kl 18: In Her Majesty's Service - I jung-

frudrottingens tjänst. Hov-musik från Elisabet I:s tid.
Sö 22.1 kl. 16: Lacrime - Sorgens och glädjens tårar.
Alla konserter hålls i Pauluskyrkan, Sammattivägen 5, Helsingfors.
Mer info: renessanssimu-siikkijuhlat.fi

KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18.
Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE
So 15.1. um 11 Uhr: Gottesdienst (Hans-Christian Beutel)

OLAUS PETRI
Lö 14.1 kl. 18: Helgsmålsbön - Musikant. Jubilatekören, dir. Edward Ananian-Cooper.
Sö 15.1 kl. 11: Högmässa. Viinikka, Laakkonen-Yang.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO
Högmässa sö 15.1:
Esbo domkyrka kl. 12.15 högmässa. Ertman, Kronlund, Malmgren. Kyrkkaffe i Sockenstugan.
Hagalunds kyrka kl. 12 högmässa. Ahlbeck, Bengts. Kyrkkaffe.
Dagsläger i Matby kapell under sportlovet: För barn födda 2006-2009. Må. 20.2 - fre. 24.2 kl. 8.30-16.30. Pris 70 €/barn. Ute- och inneaktiviteter, pyssel, lekar, vintersport m.m. Anmälningar t.o.m. 29.1, www.esboforsamlingar.fi/barnlager. Platserna bekräftas v. 5. Mer info: kaplan Kira Ertman, 050 358 1014, kira.ertman@evl.fi.

Församlingslunch: Olars kyrka, svenska sidan, varje ti kl. 12-14. Pris 5 €.
Handarbetsgruppen: Vita huset, Prästgårdsgr. 1, varje ti kl. 16-19.
Har du all tid i världen? Kom med på våra samlingar för seniorer & daglediga: Träffdax i Köklax kapell ti 17.1, Sökö servicehus, Sökösvägen 7 (OBS, ny plats!) on 18.1, Kalajärvi kapell to 19.1. Alla grupper börjar kl. 13.
Öppen mottagning: Kyrktian, Kyrkog. 10, varje må och to kl. 10-12. Diakoniarbetare på plats, man kan komma in i olika ärenden, beställa längre tid till själavård, för utredning av ekonomiska bekymmer m.m.

GRANKULLA
To 12.1 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.
Lö 14.1 kl. 12-18 Skriftskolveckoslut för Mataskårsgruppen: i kyrkan, övre brasrummet och Klubb 97. Ulrik Sandell, Marlen Talus-Puzesh, Heli Peitsalo.
Sö 15.1 kl. 12 Högmässa: Ulrik Sandell, Heli Peitsalo, Marlen Talus-Puzesh. Konfirmander från Mataskårsgruppen medverkar. Skriftskolans föräldrasamling i övre salen efter högmässan. Kaffe i nedre salen.
Ti 17.1 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.
Kl. 9.30- 11 Diakonimottagning: och brötdelning.
Kl. 13 Pensionärskören: i nedre salen, Barbro Smeds.
Kl. 13.30 Tisdagsträffen: i övre salen. Reformationens märkesår "Nåd 2017", Ulrik Sandell.
Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos, Catherine Granlund.
Kl. 18 Damkören Grazia: i övre brasrummet, Heli Peitsalo.
Kl. 16 Under ytan: grupp för ungdomar i Klubb 97, Marlen Talus-Puzesh och Ulrik Sandell.
On 18.1 kl. 13.30 Kyrkosyfoören: i övre brasrummet.
Kl. 16-18 Närtståendevärdans stödgrupp: i Sebastos, Karin Nordberg.
To 19.1 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.

KYRKSLÄTT
Högmässa i Kyrkslätt kyrka: sö 15.1 kl.12. Lovén, Punt.
Morgonandakt med nattvard med församlingarnas anställda: on 18.1 kl. 8 i Kyrkslätt kyrka.
Ekumeniskt möte med Karmel: on 18.1 kl. 18, sång och bön i Bönehuset, Gamla kustvägen 86.
Dagklubbarna och Familjeverksamheten: startar vecka 3. Info: Anna Laasio tel. 050 376 1487
Seniorgruppen - samtalsgrupp för män: varannan måndag med start den 16.1. kl. 13.30-15 på Mikaeligården i Hinderby.
Måndagsgruppen: måndagar kl. 10-13 på församlingshemmet.
Tisdagsgruppen: tisdagar kl. 10-14 i Prästgården, Grandalavägen 2.
Kontaktgruppen: varannan tisdag kl. 14-15 med start 17.1 i Servicecentralen, Rågränden 3.
Biljard&Chill på Hörnan: onsdagar kl. 14-17 för ungdomar i åk 7 och äldre.
Kyrkoherdeämbetet öppet må-to kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS
Sö 15.1 Högmässa: kl 11 i SvH, Kim Rantala, Paula Sirén
Sö 15.1 Vinterjazz-konsert: kl 15 i Kata-riina församlingshem, Hatanpään pu-istokuja 20. Kaisu Hynninen (saxofon), Paula Sirén (flöjt), Antti Katajisto (gitarr), Antero Niemi (bas), Simo Pyykkönen (trummor)
Ons 18.1: OBS. inget Onsdagskaffe - vi är alla välkomna att lyssna på Merete Mazzarella kl 18 i Svenska Hemmet
Ons 18.1 A-män bastukväll: kl 18.30 i Ilkko, skjuts från Gamla kyrkan kl 18.00. Som gäst Ralf-Eerik Friman som är präst i Uusi Verso, Tammerfors samfällighets gemenskap för unga vuxna.

VANDA
Barnens kyrksotund: fre. 13.1 kl. 9.30-10 i S:t Martins kapell, Strömfårav. 1.
Veckomässa: fre 13.1 kl. 14 i Folhålsan-huset, Vallmovägen 28. A. Paavola, A. Ekberg.
Högmässa: sö. 15.1 kl. 10 i S:t Lars kapell. A. Paavola, A. Ekberg. Efter mässa kyrkkaffe och kyrkvårdsmöte i kaffestugan Laurentius, Kyrkov. 47.
S:t Martins diakoni- och pensionärskrets: ti 17.1 kl. 12.30-14.30, Strömfåravägen 1.
Ungdomskväll: ons 18.1 kl. 18 i Bagarstugan. Besök av fader Mikael Sundkvist från ortodoxa kyrkan.
ViAnda-kören: övar ons. 18.1 kl. 12 på Helsinggård, Konungsvägen 2.
Dickursbykretsen: samlas ons. 18.1 kl. 14 i Folhålsanhuset, Vallmov. 28.
Familjecafé: i samarbete med Folkhäl-san to 19.1 kl. 9.30 -12 i klubbutrymmet i Myrbacka, Strömfårav. 13.

RASEBORGS PROSTERI
EKENÄSNEJDENS SVENSKA
Högmässa/gudstjänst sö 15.1:
Kl. 10 Ekenäs kyrka. Cleve, Nygård.
Kl. 10 Tenala kyrka, GDT, Westerholm, Lindroos.
Kl. 12 Snappertuna kyrka, Cleve, Nygård.
Kl. 12 Bromarvs kyrka, Westerholm, Lindroos.
Ekumenisk kväll: to 19.1 kl. 19 i Mis-sionskyrkan, Björknäs. 11, Ekenäs. I samarb. m. Metodistförs., Missionskyrkan, Betesda Church o. Ortodoxa förs.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ
Israeliska danser: fre 13.1 kl 18 i försam-lingshemmets källare.
Högmässa: sö 15.1 kl 10 i Ingå kyrka. Hellsten, Storbacka.
Matsrering: ti 17.1 kl 11.30-13 i försam-lingshemmet (4 €/person). I fortsätt-ningen varje tisdag fram till 16.5.2017.
Sköld-Qvarnström
Babyrytmik: ons 18.1 kl 10 i försam-lingshemmets källarvåning, för baby'n i åldern 3 mån - 1 år tillsammans med förälder/vuxen. Tag med en filt för baby'n. Ej förhandsanmälan. Ledare: Marina Högström.
Sjöföreläsning: ons. 18.1 kl 14 i Prästgär-den. Björklöf.
Pysselklubb för 7-10 -åringar: ons 18.1 kl 14 i ungdomshuset. Ahlfors, Hög-ström.
Barnkör: ons 18.1 kl 15.30 i församlingshemmet. Gustafsson Burgmann.
Kyrkokören: ons 18.1 kl 19 i församlingshemmet. Gustafsson Burgmann.
Familjecafé: to 19.1 kl 9.30-12 i försam-lingshemmets källarvåning. Eklund.
Ungdomskör: to 19.1 kl 16.30 i försam-

lingshemmet. Gustafsson Burgmann.
Tvåspråkig ekumenisk bönekväll: to 19.1 kl 18 i Prästgården. Sjöblom, Hellsten, Korhonen.
Diakonibrans mottagningstid: ons-dagar kl 10 - 12 i Prästgården fr.o.m. 11.1.2017, övriga tider enligt överens-kommelse tel. 040-555 2090.
KARIS-POJO
Kvällsmässa med Taizésånger; To 12.1: kl. 19 i Svartå kyrka
Högmässa; Sö 15.1: kl. 10 i S:t Katarina kyrka, Karis. kl. 12 i S:t Maria kyrka, Pojo.
Bönedag; On 18.1: kl. 9-18 i S:t Maria kyrka. Du kan kom-ma till kyrkan när du vill under dagens lopp. Välkommen med i böneringen.
Mera info: www.karis-pojojorsamling.fi

ESBO STIFT
LOJO
22.1. Gudstjänstbesök till Pusula kyrka: Gudstjänsten börjar kl 12. Vid behov av skjuts kontakta Raimo Kuismanen tel 044 3284357 raimo.kuismanen@evl.fi. Skjutsen startar kl 10.30 från Virkby kors, längs Maksjokivägen, och Lojo kyrkoplan mot Pusula. Avfärd startar kl 14 från Pusula.

LEDIGA TJÄNSTER

KYRKAN I HELSINGFORS

Kyrkan i Helsingfors verkar i en miljö som är i ständig förändring. Vi måste hitta nya sätt att möta dagens människor, frågor och utmaningar.

Gemensamt församlingsarbete lediganslår tjänsten som

Svenskspråkig verksamhetsledare för samtals-tjänst och sakkunnig för vuxenarbete

Din uppgift är att i samarbete med församlingarna ansvara för och utveckla vuxenarbetet i Kyrkan i Helsingfors. Du är med i samfällighetens egna projekt och evenemang och bidrar i det tvåspråkiga arbetet med en kännedom om den finlandssvenska kulturen. Till ditt ansvarsområde hör även Kyrkans samtals-tjänst i södra Finland. För tillfället består Samtals-tjänsten av telefon-, nät-, chatt och brevjour men för att svara på det förändrade kommunikationsbetendet behöver arbetet ständigt hitta nya former.

Ansökningarna sänds elektroniskt senast före kl. 12 den 20.1.2017.

Närmare upplysning i KirkoHR <http://evl.fi/tietoa-kirkosta/toissa-kirkossa/avoimet-tyopaikat>

PÅ GÅNG

Religionsfilosofiska samtal i Café Allé, Jomala prästgård: Vision, mystik och kultur
Samtalen under reformationens märkesår fortsätter med Edgar Vickström (ekonom), Katarina Gäddnäs (författare) och Henrika Lax (bildkonstnär).
Måndagen den 16 januari klockan 19 (caféet öppnar redan 18.30).

KING TOURS

Nu sista minuten erbjudande till solen:
Egypten, Marsa Alam, hotell Marina View Port Ghali 4*, Flyg, helpension, hotell (dubbelrum), utfärd, transfer, inträden, pris från 870€/vecka (t.o.m. 17.2)

Nordbor i Rom 23-27/3, pris från 940€.
Reseledare: Eva Ahl-Waris

Påskresa till Malta 13-17.4, pris från 990€.
Reseledare: Stina Lindgård

Vi ses på resemässan Matka 20-22.1 i Helsingfors. I Israels och Jordaniens stand.
Fler resor www.kingtours.se eller ring 0400 438854

LEDIGA TJÄNSTER

I Borgå kyrkliga samfällighet lediganslås

TJÄNSTEN SOM CHEF FÖR FAMILJERÅDGIVNINGSCENTRALEN

Vi söker en ledare som är förtrogen med familjerådgivning och som trivs med team- och chefsarbete.

Läs mer och sök senast 5.2 på adressen:
www.borgaforsamlingar.fi

HELG ♥ VARDAG Porvoon seurakuntayhtymä
Borgå kyrkliga samfällighet

Lärare/fritidsledare/bespisning/lokalvård, Umeå, låg-mellanstadiet

Tjänst som fritidsledare och/eller legitimerad lärare och/eller bespisning/lokalvård i Umeå, på den kristna friskolan Mariaskolan. ALLA ämneskombinationer/ämnen kan vara intressanta!

Arbetstider och lön efter överenskommelse. Fritidsledartjänsten och bespisning/lokalvård kan börja 24/1, lärartjänster kan tillsättas omgående samt sedan hösten 2017.

Skicka ansökan genom rektor@mariaskolan.se www.mariaskolan.se

Finska Missionssällskapet söker:

Hopp. Samarbete. Framsteg.

Angola: Lärare till bibelskola
Botswana: Sakkunnig, HR
Kordinator för kristen fostran
Sakkunnig i ekonomiförvaltning
Etiopien: Koordinator för det kyrkliga arbetet
Regionchef
Israel: Sakkunnig i barn- och ungdomsverksamhet
Nepal: Sakkunnig i mentalvård och funktionshinder
Thailand: Sakkunnig i diakoniarbete
Informatör till Mekong-området

Närmare information och ansökningsblanketter finns på: suomenlahetyseura.fi/rekry

Ansökningstiden går ut 29.1.2017. Intervjuer görs huvudsakligen veckorna 5 - 10.

Tilläggsinformation ges av HR-sakkunnig Riitta Lehtola, +358 40 646 3355, riitta.lehtola@suomenlahetyseura.fi

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET

DOMKAPITLET

Kyrkoherdetjänsten i **Vasa svenska församling** har inom utsatt ansökningstid sökt av kyrkoherden i **Petalax och Bergö församlingar Mats Björklund**, kyrkoherden i **Solfs församling Ann-Mari Audas-Willman**, kaplanen i **Vasa svenska församling Mikael Forslund**, pastor **Harry Holmberg** och kaplanen i **Ekenäsnejdens svenska församling Monica Cleve**.

BORGÅ STIFT fick en ny präst på trettondagen när Claus Ståhlberg prästvigdes. Hans första prästtjänst blir i Kyrksläts svenska församling. FOTO: LINNEA EKSTRAND

Hella 100 år hyllades

Vi firade den energiska och evigt unga Hella Putus 100-års dag på Arbetets Vänners seniorhem på Brändö i Helsingfors den 22.12.2016.

Församlingspastor **Helena Rönnberg** kom med Matteus församlings hälsning i form av 10 stora mörkröda rosor. En ros för varje årtionde, tillade hon.

Vi alla, ett 40-tal närvarande, sjöng sedan *Ja må hon leva år för år*.

Kristian Teir läste **Tove Janssons Snusmumrikens värvisa**, som handlar om ensamhet och frihet. **Kristian** och hemmets direktör

Tuula Mervasto uppuktade med seniorernas presentkort. **Kate Hougberg** framförde seniorhemmets styrelses hälsning. **Kalevi Mervasto** läste upp AV-huvudföreningens hälsning.

Efter smörgåskaka och kaffe uppträdde en ex tempore manskör, bestående av **Birger Johansson**, **Henry Urbanowicz** och **Kristian Teir**, med två sånger.

Finlands flagga vajade vackert i vinden utanför, en flagga som är lika ung som Hella själv.

• KRISTIAN TEIR

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Svensktalande ungersk familj med två små barn söker en hyresbostad för en längre tid i Helsingfors från och med våren 2017. Föräldrarna forskar vid Svenska social- och kommunalhögskolan. Vi har inga husdjur. Vi berättar gärna mer om oss, ta kontakt med Laszlo Vincze på tel. nr 0443002005 eller per e-post laszlo.vincze@helsinki.fi

3-2 rum i södra Helsingfors. 040 848 9971

Fjärde årets jurist studerande med jobb vid sidan om studierna önskar hyra etta nära Helsingfors centrum. Jag är rök- och djurfri och har kredituppgifterna i skick. Tel: 0503227145/Fanny

Socionomstud. 24 årig kvinna söker fin TVÅA i Grankulla eller riktigt nära. Hyra max 820 e. 0408476127/Maria

4+ rum, minst 100kvm, centrala H.fors. Ekonom & DI bakgrund. 0407474513 /Nils

En äldre rökfri studerande söker etta el. liten tvåa i centrala helsingfors. 0404152664/Lasse

UTHYRES

Uthyses 28m² ytrenoverad etta med balkong i Södra Haga. Lägenheten är i tredje våningen. Huset är försett med hiss. Icke för rökare eller djur. Goda förbindelser ca 15 min till centrum. Ring Eija 050 3200432.

2r + k + br + balk. (48,5 m²) i Hfors, Brunakärr Koroisv. 8 fr. 1.2. Tel: 050 4245265

KÖPES

DÖDSBON. Köpes hela inredningen och ev. bostaden. Också tömning och efterstädning. Tfn: 0400 430 518

Andreaskyrkan HÖBERGSGATAN 22
Saalem srk:s och Andreaskyrkans gemensamma
Minneskväll för Förntelsens offer 21.1. kl 18
med tal av Judiska församlingens ordförande Yaron Nadbornik
Sång o. musik av Ulla & Pete o. Andreas Forsberg. Ambassadör
Dov Segev-Steinberg medverkar. Varmt Välkommen.
www.andreaskyrkan.fi

KING TOURS

Sol och bad

Direktflyg från Helsingfors till
Aqaba vid Röda havet

**All Inclusive på flera hotell
från 805€.**
Inklusive transfer

Avresa varje måndag

www.kingtours.se och info@kingtours.fi
0400 438854 (MD Stina Lindgård)

Nytt år,
nya verktyg!Årskalendern
Ecclesia 2017

En behändig fickkalender med kyrkoårets alla högtider och bibeltexter.

Fontana Media, ringpärm

13⁵⁰

Dagens Lösen 2017

Världens mest spridda andaktsbok. Här finns bibelord och en kort psalmvers, dikt eller reflektion för årets alla dagar.

Fontana Media, hft.

9⁵⁰

Frivillig

– Årsbok för Borgå stift 2016

19⁹⁰

Hur bygger vi kyrka tillsammans? Vilken är medlemmarnas plats i bygget? Årsbok för Borgå stift 2016 har temat "Frivillig". Stiftskronika för året som gått samt kontaktuppgifter till församlingar och organisationer ingår.

Fontana Media, hft.

Fontana Media

www.fontanamedia.fi

tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi

PSALMMARATON DALSBROK

Psalmsång
dag och natt

Psalmmaraton arrangeras i Dalsbruk kyrka med start fredagen den 13 januari klockan 18.00 och beräknat slut söndagen den 15 januari på eftermiddagen. "Vi kommer att sjunga dag och natt, morgon och

kväll. Målsättningen är att sjunga igenom både den "gamla psalmboken" med sina 585 psalmer och psalmbokstillägget med 147 psalmer. Vi ska alltså sjunga totalt 732 psalmer, dock inte varje vers. Vi sjunger tre – fyra verser av varje psalm", säger **Peter Södergård**, musikledare

i Kimitoöns församling. För att kunna genomföra den här satsningen har församlingen engagerat 13 musiker och en del sångare.

Det ordnas också med kaffe, te med tilltugg samt frukter för att alla ska ha ork att musicera och "för att orka hålla ögonen öppna" mitt i natten.

HELSINGFORS DOMKYRKA

Orgel-
stämming
stänger
domkyrkan

Den stora orgeln i Helsingfors domkyrka ska renoveras, bland annat ska piporna putsas och stämmas.

Arbetet inleds denna vecka och tar tio veckor. I slutskedet stängs kyrkan tillfälligt. Den regelbundna verksamheten i kyrkan flyttar då till kryptan som håller öppet 10-16 under vardagarna.

Orgeln renoveras regelbundet med 10-20 års mellanrum, senast renoverades domkyrkans orgel 1998. Orgeln återtas i bruk i mässan den 19 mars. Samtidigt firar man att orgeln fyller 50 år.

INKAST KATARINA GÄDDNÄS

Den heliga
dårskapens
ekonomi

JAG STÅR med köllappen i handen vid tullkontoret. Det är några dagar före julafton. Jag skall tulla in en julklapp. I kön före mig är en man. Han har köpt en bil från utlandet. Medan pappersproceduren pågår beklagar han sig högt över dagsverksinsamlingen som hans barn deltagit i. Han tänker några nästa år om pengarna går till barnhem i Sydafrika. "Varför skall vi skicka bort våra pengar?! De behövs i vårt land, kunde gå till det lokala fyrsällskapet istället." Jag blir arg över småsintheten, men lägger mig inte i diskussionen och ångrar mig förstås efteråt. Jag vet att eleverna själva har valt ändamålet för insamlingen. Jag vet att det finns organisationer som hjälper nödställda i vårt land. Jag vet att det finns stor nöd både i vår närhet och i världen, men måste man ställa dem mot varandra?!

DET VAR INTE bättre förr, fler var fattiga, fler fick inte möjlighet att gå i skola, fler var sjuka, fler dog alltför tidigt. Vi glömmer det lätt, när vi varje dag via medierna får se nöden i närbild, obeskrivliga grymheter och lidanden från världen alla hörn. Det kan kännas övermäktigt. Stundvis drabbas vi alla av känslan av maktlöshet och hopplöshet, men må Gud bevara oss från cynism och hårdhet. "Framför allt som skall bevaras skall du bevara ditt hjärta, ty därifrån utgår livet."

GE ALDRIG UPP, tappa aldrig hoppet! Det finns en underjordisk motståndsrörelse, eller snarare en överjordisk motståndsrörelse med tro på en omvänd ekonomi, den heliga dårskapens ekonomi, och hur naivt det än låter så fungerar den faktiskt i all sin enkelhet! Den som ger, den ska få. Den som ger upp sig själv och den själviska fixeringen av mig, mitt och mina ska vinna Livet. Våga testa, på allvar! Ta ett köpfritt år, eller sluta åtminstone shoppa för att fördriva en ledig dag. Du blir inte lyckligare för att du unnar dig den där nya klänningen eller skruvdragaren. Har du ont om pengar, ge istället av din tid. Har du ont om tid och pengar, ge av din närvaro, bjud på leenden och varma ord. Börja i liten skala, anteckna framgångar och misslyckanden. Jag vågar garantera, det kommer att förändra ditt liv.

NÖDEN ÄR STOR. Samhällsklimatet hårt. Världen satt i gungning. Vi känner oss maktlösa och ensamma i kampen för rättfärdighet. Men jag tror på under, på att om var och en gör något litet varje dag så kan vi förändra världen. Låt oss därför utmana varandra att göra något. Låt Herrens år 2017 bli året då vi sätter det goda i omlopp, låt det bli året då jag och du, i kärlek, gör något osjälviskt varje dag.

Katarina Gäddnäs är teol. stud. och författare.

EUTANASI RÄTTIGHET

Ingen ska behöva lida!

När jag skrev min insändare visste jag att någon trosivrare skulle hugga betet. Det var därför jag skrev provokativt för att framkalla en diskussion baserad på fakta och inte religion, tro och sagor. Både Harry Blomberg och Carl Gunnar Weckström högg betet galant; men sätt inte ord i min mun, mina herrar, som jag inte sagt. Läs innantill och noggrant vad jag skrivit, vilket ni båda inte gjort i er blindhet. Jag har en god orsak att skriva som jag gjorde. Jag har sett en mycket nära anhörig lida i smärtor i månader utan att läkarna kunde göra mycket innan det slutade. Hade ni HB och CGW upplevt detsamma, jag är ganska säker på att ni inte har, skulle ni aldrig skrivit som ni gjorde. Ingen har påtvingat någon, att göra något

"Var och en har rätt att bestämma över sitt eget liv, ingen annan! Om jag ber om dödshjälp, skadar jag ingen, men om jag nekas den, skadar samhället mig."

för nuet olagligt, utan endast bett om hjälp av föranledd orsak. "Om det finns en djävul, måste det finnas en Gud"? Vem har sagt det? Människan har öron, men det har också en åsna. Det betyder inte att åsnan är en människa!

Evolutionen är vetenskapligt bevisad men, att det skulle finnas otaliga bevis

för att Gud skulle ha ingripit finns inga! Upp till bevis bägge om ni vet om sådana, världen väntar! Vetenskapen har inte nämnvärt bemödat sig att forska om Guds existens, men konstaterat det vara legender. Verkligheten lever vi i, medan tron finns i vårt sinne. Att påstå, att julens högtid är ett bevis, är hyckleri. Julen är ursprungligen en hednisk fest som sammankopplats med Jesu födelse, det kan ni fast kolla. Dessutom är det känt, att Jesus inte ens föddes den 24.12. utan vid en helt annan tidpunkt. Ja, barmhärtighet är medlidande, skonsamhet med mera som sagt. Har ni inget medlidande för en människa som dödsdömt sjuk lider outhärdiga smärtor? Det finns situationer när medicin inte hjälper. Jag vet det, men det tycks inte ni ve-

ta. Min hädangångna morsade i tiden, att det är vettlöst att diskutera med fanatiker. De ser inte skogen för träden. Ont och gott tillika som rätt eller fel, är något som finns eller inte finns i människans inre. Tro (religion) och vetenskap skall aldrig blandas. Som jag tidigare skrev, fanatism är till ondo i alla avseenden. Fanatiker, bokstavstroende och fundamentalister lever alltid i en illusion, det är ingen nyhet. Var och en har rätt att bestämma över sitt eget liv, ingen annan! Om jag ber om dödshjälp, skadar jag ingen, men om jag nekas den, skadar samhället mig.

En god fortsättning åt er alla, eutanasi kommer att legaliseras, tro mig!

KURT SALVÉN
Esbo

PRÄSTÄMBETET JÄMSTÄLLDHET

Samhället behöver inte följa kyrkan

Biskop Bo "Giertz och hans efterföljare begränsar budet om underordning till huvudgudstjänstens predikan och äktenskapet, men Vikström menar att de i konsekvensens namn i så fall också borde tillämpa budet över hela linjen, inom såväl samhälle som kyrka". Detta står att läsa i KP nr 1 och gäller ärkebiskop John Vikströms kommentar i *Teologinen aikakauskirja* 5-6/2016 till Giertz skrift *Att tro som apostlarna*. Varför skulle tjänsterna i samhället behöva ordnas lika som i kyrkan? Paulus uttalar sig uttryckligen om ordningen i huvudgudstjänsten och i äktenskapet. Kyrkan ska ha Jesus som sin Herre och Bibeln som rättesnöre. Paulus uttalar sig oerhört allvarligt om ordningen i huvudgudstjänsten: "Om någon tror sig vara profet eller ha andegåvor, skall han veta att vad jag skriver till er är Herrens bud. Den som inte erkänner detta blir själv inte erkänd". Efter att ha läst docent Nils Johanssons studie *1 Korintierbrevet 11-14 och prästvigning av kvinnor* nämnde jag vid några diskussioner om kvinnopräster att jag inte

skulle låta prästvigga mig om jag skulle vara teolog. Då uttalade sig upprörda damer som knappast öppnat sin Bibel på samma sätt som John Vikström i den korta artikeln i KP 4.1.2017. Tanken på att fråga efter Guds vilja var helt främmande och argumenten desamma.

Många har aldrig hört talas om att det finns kvinnliga teologer som anser att kvinnan inte ska vara präst. Deras förening heter Priscilla. Till exempel teologerna Soili Haverinen och Mailis Janatuinen har motiverat ståndpunkten i sin bok *Paimenuus, ihmisarvo ja sukupuoli*.

Prästerna skulle tillhöra Levi stam på GT:s tid. Ingen jämställdhet där, det fanns tolv stammar! Ändå var männen i de elva andra stammarna naturligtvis lika värdefulla inför Gud. Han utväljer suveränt. Eftersom Han är kärleken bottnar valet förstås alltid i kärlek. En kristen vän brukar påpeka att Gud inte är trevlig, trevlig trevlig, Han är helig, helig helig. Det kan vara viktigt att komma ihåg i en tid som denna. Det kan inte vara från ovan att kristna

manliga teologer inte prästviggs för att de tror på den traditionella ordningen av prästämbetet.

REGINA KREANDER
Grankulla

Syncenter
Bågar från 0 €
Rea hos oss!
NYKAABI
SYNCENTER
Topellusespl. 12, tel. 06-722 0770
öppet: må-fre 10-17

JOUR
DYGNET RUNT
050 34 71555

Vi hjälper i sorgen.

HELSINGFORS	VANDA
BERGHÄLL 010 76 66500	DICKURSBY 010 76 66560
FORUM 010 76 66620	MYRBACKA 010 76 66600
MALM 010 76 66630	HYVINGE 010 76 66580
ÖSTRA CENTRUM 010 76 66590	KERVO 010 76 66550
TÖLÖ 010 76 66530	
ESBO	Samtalspris 0,0835 €/
ALBERGA 010 76 66610	samtal + 0,1209 €/min
ESBOVIKEN 010 76 66640	
HAGALUND 010 76 66570	

HOK-ELANTO
 BEGRAVNINGSTJÄNST

hok-elannonhautaupalvelu.fi hok-elannonlakipalvelu.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

INTE DRÄPA

"Kyrkan förväntas förklara vad det femte budet innebär i en tid när närmare 80 procent av finländarna säger sig understöda eutanasi."
Päivi Räsänen

ARBETSAVTAL SVENSKA KYRKAN

Jobbar för
bättre avtal

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation Vision vill ha enklare och mer flexibla arbetstidsregler för sina medlemmar.

"Visions medlemmar vill ha ett mänskligare arbetsliv. Därför lägger vi

vårt fokus på ett hållbart arbetsliv med möjlighet till ökat inflytande kring arbetstid, relationen mellan arbetsliv och privatliv och en rimlig arbetsbelastning", säger **Veronica Magnusson**, Visions förbundsordförande.

CILLA ERIKSSON har tillbringat julen i barndomshemmet i Nykarleby, staden hon lämnade för tio år sedan.

Cyklade genom USA

Sex veckor och 3 500 kilometer tog det Cilla Eriksson att cykla genom USA från norr till söder.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Kort efter att Cilla Eriksson kommit till tro för fyra år sedan upplevde hon att Gud gav henne en vision: att cykla genom USA och samla in pengar till förmån för offer för människohandel. I början av december återvände hon hem till Falun efter slutfört projekt.

Hon cyklade ensam från Vancouver i Kanada till den mexikanska gränsen.

– Jag cyklade dagsetapper på mellan 50 och 180 kilometer. Delstaterna är olika. Washington är en bergskedja och där blev dagsetapperna kortare. I Oregon är det mycket ödemark. I Kalifornien är det mera folk och där är det också otroligt varmt, det kunde vara 40 grader, säger hon.

Längs vägen stannade hon

i kyrkorna och berättade om sin väg till tro och om människohandel. På varje ort stannade hon en eller två nätter, förutom en vecka i San Francisco och en månad i Los Angeles efter avslutad cykling. De flesta näterna bodde hon hos kyrkfolk som öppnade sina hem.

Det var första gången Cilla Eriksson var i USA. Hon upplevde det svårt att komma in i kyrkorna för att föreläsa och samla in pengar.

– Jag var kanske lite naiv i tron på att det skulle vara lättare än vad det var. Ingen visste vem jag är och vad jag gör. Jag borde kanske ha åkt dit på förhand för att skapa kontakter.

En halv miljon kronor

I USA samlade hon in totalt runt 50 000 kronor (5 200 euro). Målet var 150 000 kronor. Med de pengar hon samlat in tidigare i Sverige fick hon sammanlagt in runt en

halv miljon kronor.

– Men insamlingen i USA gick inte så bra.

Hon mötte trots allt den givande kulturen som finns i USA. Men när det finns så många projekt för vilka det samlas in pengar är också misstänksamheten stor.

– Men den som ger pengar ger ordentligt, säger hon. Jag mötte en tant som sade att hon upplevde Guds ledning i att ge mig typ 30 000 kronor. Det är jättemycket pengar.

Hon ser ändå inte resan som ett misslyckande.

– Jag genomförde det jag tänkte göra och jag har lärt mig mycket under vägen.

Hon säger att hon lärt sig att inte underskatta det lilla.

– Jag är en som vill att allt ska vara stort och fint. Ju större desto bättre. Jag hade stora förväntningar på Gud inför resan. Jag förväntade mig att han skulle hela människor. Men det gjorde

han inte. Gud behöver bara nåt litet för att göra nåt väldigt stort.

Nu såg hon Gud verka i det lilla.

– Jag kände att han var med mig och jag upplevde mig närmare Gud där än här hemma. Här glömmar man att ropa till Gud. Där behövde jag honom hela tiden.

Hon nämner de som stannade bilen och gav henne vatten när hon behövde det i öknen. Och mobiltelefonen som fann täckning när hon behövde det.

– De gångerna ropade jag till Gud om hjälp. Genom många små grejer gjorde Gud sig stor. Den lärdomen borde jag implementera här i vardagen också.

När hon återvänder till Sverige efter julfirandet i barndomshemmet i Nykarleby har hon inga planer för framtiden. Den treåriga projektanställningen tog slut vid årsskiftet.

– Jag tänkte göra en turné till församlingar i Sverige i april och maj för att berätta om resan. Det skulle också vara roligt att göra en Finlandsturné, jag har inte haft en enda föreläsning här.

– Föreläsningarna handlar om att våga gå när Gud säger

något och följa de drömmar och visioner Gud lägger ner i en. Vad händer i våra liv när vi har mod att kliva ur båten och gå på vattnet? Men de handlar också om trafickingproblematiken.

Hon fick upp ögonen för människohandeln via sin kyrka som har utsända i Kairo som jobbar med offren.

Att återvända till USA ser hon också som en möjlighet.

– Nu vet folk vem jag är och jag har fått många kontakter där.

I Los Angeles kom hon i kontakt med organisationen Christian Cykling som varje år ordnar ett cykellopp för välgörenhet.

– Vi kanske ordnar ett för tjejerna i Kairo och då åker jag tillbaka för det loppet.

Känd från teve

Medan hon var i USA blev hon tevekändis av en helt annan orsak. Cilla Eriksson medverkade i programmet Tro, hopp och kärlek i SVT där singelpräster och pastorer söker en livskamrat.

– Jag hade nästan helt glömt bort programmet när jag under hemresan i London träffar en man som säger att han känner igen mig från teve. Jag var lite chock-

ad att bli påmind om det där.

Hon skrev till programmet efter en skämtsam uppmaning från sin pastor. Hon skrev till Daniel men produktionschefen ville att hon skulle träffa Filip i stället.

– Allt handlar om att göra bra teve. Jag tänkte att vi kör, det blir ett äventyr. Men han var inte alls min typ. Det var ändå en rolig erfarenhet.

Någon kontakt med Filip har hon inte idag.

– Jag fick inget svar på min vänförfrågan på Facebook.

Nu planerar hon en Tro, hopp och kärlek-tillställning i Stockholm i vår. Dit inbjuds alla som varit med i programmet i år och i fjol som ännu är singlar. Inbjudan får också programledaren Mark Levengood och SVT teamet.

– Vi tänkte också bjuda in alla Sveriges kristna singlar. Där har vi lite speedating och middag.

– Det är inte lätt att träffa någon som är kristen. Ställer man det kravet faller 95 procent av männen i Sverige ur bilden. Att hitta en kristen partner är viktigt, men ibland överväger jag att pruta bort det kravet för att inte behöva leva ensam. Frågan är ändå om det är värt det.